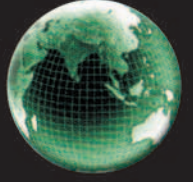

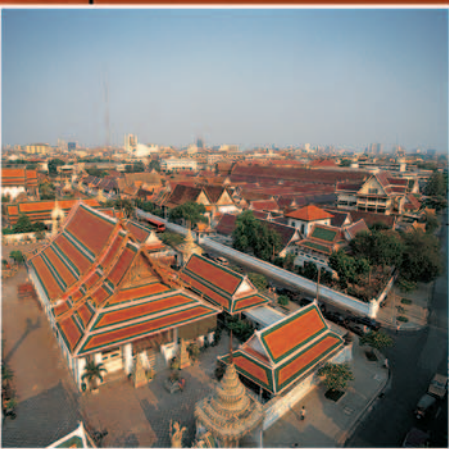

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ISSN 1686-0748

International, Scientific and Cultural Organization
certifies the inscription of

'Epigraphic Archives of Wat Pho
of Watuphon Vimolmangklararm Rajwaramahaviharn
Institution

Thailand
Country

On
The Memory of the World Regional Register
For Asia/Pacific

21 February 2008
Date

Susanne Ormager
UNESCO Adviser for Comm
Information in Asia

ตีลาจารีกวัตพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร
มรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

Danube Delta : สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ

ขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี 1991 ประเภทมรดกโลกทางธรรมชาติ

มรดกโลกที่ได้รับการประกาศให้เป็นเขตสงวนชีวมณฑลของยูเนสโกและอนุสัญญา RAMSAR ประกาศให้สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความน่าสนใจ ดินแดนในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบได้ขึ้นชื่อว่าเป็นบริเวณที่มีตงหญ้าปล้องกว้างใหญ่ที่สุดในโลก เป็นที่อยู่อาศัยหลบซ่อนและสืบพันธุ์ของปลาและนกมากมายหลายชนิด นอกจากนี้น้ำในแม่น้ำดานูบยังได้ขึ้นชื่อว่า เป็นแหล่งน้ำที่บริสุทธิ์และใสสะอาดของยุโรปสามารถดื่มกินได้ ซึ่งก็เกิดจากการที่เจ้าหญ้าปล้องเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นเสมือนเครื่องกรองน้ำอย่างดีนั่นเอง

In Focus

- 1** ศิลปินวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร มรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งเอเชียและแปซิฟิก

Epigraphic Archives of Wat Pho - Wat Phra Chetuphon Vimolmangklararm Rajwaramahaviharn) : Memory of the World of Asia Pacific

ศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

15

ความเคลื่อนไหว (Movement)

- 7** การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 179
179th Session of the UNESCO Executive Board

ดุริยา อมตวิวัฒน์

สุปราณี คำยวง

- 13** การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 1

1st ASEM Conference of Ministers Responsible for Education

ดุริยา อมตวิวัฒน์

- 15** การศึกษาดูงานด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา

Study Visit by University Executives to the U.S.A.

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ

- 22** การเดินทางไปเจรจาความร่วมมือด้านการศึกษากับรัสเซียของคณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ

Permanent Secretary Visited Russia

ดุริยา อมตวิวัฒน์

ผาณิต ทิพย์สุวรรณ

- 25** การประชุมคณะกรรมการร่วมไทย - มาเลเซีย ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจ ครั้งที่ 1

First Meeting of Thailand-Malaysia Joint Working Group on Education

ชนิษฐา ห่านวิรัตน์

โกมุที ยมฉนันทน์

- 28** การประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 14 และการประชุมหารือในการจัดทำร่างแผนงานและงบประมาณยูเนสโก ปี 2010 - 2011

14th Quadrennial Conference of National Commissions for UNESCO of Asia and the Pacific Region and Director-General's Consultation on the Preparation of the Draft Programme and Budget for 2010-2011

ดุริยา อมตวิวัฒน์

สุปราณี คำยวง

22

28

31

บทความมรดกโลก (World Heritage)

- 31** มรดกโลกในประเทศโรมาเนีย : สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ
World Heritage in Romania : Danube Delta

สาวตรี สุวรรณสถิตย์

38

เกร็ดข่าว (News) 36 - 38

ขอต้อนรับท่านผู้อ่านที่เคารพทุกท่าน... **ข่าวสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน 2551** ในช่วงเวลานี้มีความเคลื่อนไหวและเรื่องราวที่น่าสนใจมากมายหลายเรื่อง ซึ่งกองบรรณาธิการขอนำมาฝากท่านผู้อ่านในฉบับนี้

เริ่มกันที่เรื่องสำคัญอันนำยินดีของชาวไทย เกี่ยวกับการที่ประเทศไทยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก ให้ **จารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม หรือวัดโพธิ์** เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก พร้อมทั้งได้มอบใบประกาศจารึกวัดโพธิ์ให้ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2551 ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจอย่างมากที่เอกลักษณ์ความเป็นไทยได้รับการยกย่องเป็นเอกสารความทรงจำของโลกในครั้งนี้นี้

นอกจากเรื่องประกาศจารึกวัดโพธิ์แล้ว ยังมีกิจกรรมความร่วมมือกับต่างประเทศในด้านต่างๆ อาทิ **การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 179** ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 - 17 เมษายน 2551 ที่สำนักงานใหญ่ ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส **การเดินทางไปเยือนสหพันธรัฐรัสเซียของท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการและคณะ** เมื่อวันที่ 12 - 17 พฤษภาคม 2551 เพื่อร่วมเจรจาความร่วมมือด้านการศึกษาและศึกษาดูงานกับหน่วยงานในด้านที่มีความโดดเด่นต่างๆ ของรัสเซีย **การศึกษาดูงานด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา** ซึ่งผู้อำนวยความสะดวกสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศได้เดินทางไปเข้าร่วมในครั้งนี้นี้ด้วย นอกจากนี้ยังมีเรื่อง **การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนครั้งที่ 1** ที่ประเทศเยอรมนี **การประชุมคณะทำงานร่วมไทย-มาเลเซีย** ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษารุ่นที่ 1 เป็นต้น

และสำหรับคอลัมน์บทความ **สารคดีเชิงท่องเที่ยว**ของเราฉบับนี้ กองบรรณาธิการมีความยินดีที่จะพาท่านผู้อ่านทุกท่านพบกับ **สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ** มรดกโลกทางธรรมชาติของประเทศโรมาเนีย โดยจะพาทุกท่านไปชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติรวมทั้งความหลากหลายของระบบนิเวศน์ในดินแดนแห่งนี้ ซึ่งนอกจากท่านผู้อ่านจะได้รับความรู้แล้วยังจะได้รับความเพลิดเพลินกับธรรมชาติเสมือนหนึ่งท่านได้มีโอกาสไปสถานที่นั้นๆ เลยทีเดียว

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาที่ได้นำเสนอในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่ท่านผู้อ่านในภาพรวมได้มากตามสมควร ท่านผู้อ่านสามารถอ่านวารสารฉบับนี้และฉบับย้อนหลังทางเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th ได้อีกด้วย หากท่านผู้อ่านท่านใดมีข้อคิดเห็นที่น่าสนใจ หรือคำติชม สามารถส่งข้อความมาได้ที่ **สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.** กองบรรณาธิการยินดีที่จะน้อมรับไว้พิจารณาด้วยความขอบคุณยิ่ง

Welcome all readers to the April-June 2008 issue of the Bulletin on International Cooperation. The Bureau of International Cooperation is pleased to announce the inclusion of epigraphic archives of Wat Pho in the UNESCO Memory of the World Programme. Thailand's proposal was approved by the UNESCO Memory of the World Committee for the Asia Pacific Region (MOWCAP) in February 2008. An official certificate presentation ceremony was held at Wat Phra Chetuphon Vimolmangklararm Rajwaramahaviharn, the official name of Wat Pho, on 30 March 2008. The Bureau of International Cooperation would like to invite all readers to support the preservation of Thai wisdom and heritage for the benefit of present and future generations of world citizens.

Also included in this issue are articles related to Thailand's participation in the **179th Session of the Executive Board of UNESCO** which was held in UNESCO head office in Paris, France and the **First ASEM Meeting** which took place in Berlin, Germany. With regard to bilateral cooperation, we have included articles on the **First Meeting of Thailand-Malaysia Joint Working Group on Education** hosted by Thai Ministry of Education, the **Visit to Russia by Ministry of Education Executives**, as well as an article on the **Study Visit by Thai University Executives to the USA**. This latter article was written by Ms. Churairat Sangboonnum, former Director of Bureau of International Cooperation, who accompanied the group.

In the world heritage column of this issue, we travel to Romania to the Danube Delta and explore this outstanding natural world heritage site, home to numerous species of fish and birds.

The Editorial team hopes that our readers find all the articles of interest. The readers can access the online version of the current issue and archive on our website : www.bic.moe.go.th. We wish to thank you all readers most sincerely for your feedback.

ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร มรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งเอเชียและแปซิฟิก

ศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแมนมาส ชวลิต*

ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร ได้รับการประกาศให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งเอเชียแปซิฟิก จากที่ประชุมครั้งที่ ๓ ของคณะกรรมการยูเนสโกว่าด้วยความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (UNESCO Memory of the World Committee for the Asia Pacific Region-MOWCAP) ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ หอสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย ประเทศออสเตรเลีย

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลก ได้นำเสนอศิลาจารึกวัดพระเชตุพนฯ ต่อที่ประชุมครั้งที่ ๓ ของคณะกรรมการยูเนสโกว่าด้วยความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคแปซิฟิก ให้พิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกความทรงจำแห่งโลก ตามเกณฑ์กำหนดของยูเนสโก คือ

The Thai National Committee on the Memory of the World Programme proposed the epigraphic archives of Wat Pho to the UNESCO Memory of the World Programme for recognition in 2007. The proposal was officially approved on 21 February 2008 at the old Parliament House in Canberra, Australia. Wat Pho was built in the reign of King Phetracha during the Ayutthaya period and renovated in the early Rattanakosin period by King Rama I and King Rama III. The knowledge inscribed on the walls and embodied in the ancient yoga postures is recognized as being of universal value. On 31 March 2008, the birthday of King Rama III, Mr. Pongsakorn Unnopporn, Deputy Minister of Education, presented the Abbot of Wat Pho with the official certificate of UNESCO MOW Programme. The Minister of Culture and Director of UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau were among those who attended the ceremony.

* ประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก

๑. ต้องเป็นของแท้ มีไชของปลอม หรือลอกเลียน
๒. มีลักษณะโดดเด่น อยู่ในสภาพสมบูรณ์ เป็นมรดกตกทอดที่มีความสำคัญระดับโลก มีเนื้อหาลุ่มลึก และหลากหลาย มีประโยชน์หลายด้านแก่มนุษยชาติ
๓. มีคุณสมบัติเทียบได้กับเอกสารมรดกที่ยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนแล้ว
๔. กาลเวลา มีความสำคัญต่อเนื่องยาวนาน ทันกาลเวลาตลอดมา
๕. สถานที่ตั้ง เป็นที่ซึ่งคนทั่วไปเข้าถึงได้ง่าย เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ไม่มีกำแพงปิดกั้นโอกาสทางการศึกษา
๖. เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ ในด้านศิลปะ การเมือง การปกครอง การศึกษา และวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมในสังคม
๗. เนื้อหา อาจเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาทางสติปัญญา ความรู้ทางมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ การเมือง ศิลปกรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม
๘. รูปแบบการเขียน มีความโดดเด่นในการใช้ภาษา วิธีเรียบเรียง วัสดุที่ใช้ในการบันทึกข้อความ

ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนฯ
มีคุณสมบัติดังกล่าวในเกณฑ์
การพิจารณาทุกประการ

๑. ความสำคัญของสถานที่
วัดพระเชตุพนฯ เดิมเป็นวัดโบราณ
เข้าใจว่าสร้างแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ราวรัชกาล
สมเด็จพระเพทราชา (พ.ศ. ๒๒๓๑ - ๒๒๔๖) ชื่อวัดโพธาราม
รู้จักกันทั่วไปว่าวัดโพธิ์ เป็นวัดราษฎร์ขนาดเล็ก ในสมัย
กรุงธนบุรีสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกำหนด
เขตสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาให้เป็นเขตกลางเมืองหลวง
โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ ยกฐานะขึ้นเป็น
พระอารามหลวง

๕๖

**ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับศิลาจารึก ส่วนแท้เป็น
บุคคลสำคัญระดับประเทศและภูมิภาค
พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงเป็น
นักปราชญ์ ทรงพระราชนิพนธ์ และพระนิพนธ์
ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับการจารึกลงในศิลา...**

๕๗

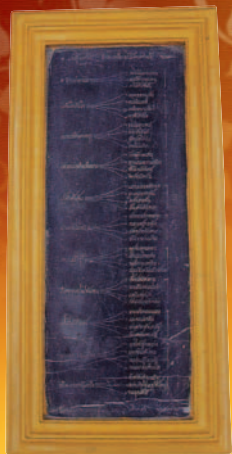
ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายราชธานี
มาตั้งทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕
วัดโพธารามซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของพระบรมมหาราชวังกำลัง
ทรุดโทรมมาก จึงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะปฏิสังขรณ์ และ
โปรดเกล้าฯ ให้จารึกความรู้ต่างๆ ตามระเบียบชั้นนอก
และชั้นใน มีเรื่องชาดกห้าร้อยห้าสิบชาติ ตำรายาและ
ตำราฤกษ์ตัดต้นที่ศาลาราย เป็นวิทยาทานแก่ราษฎรทั่วไป
เสร็จแล้วได้พระราชทานนามวัดว่า **“วัดพระเชตุพน**

วิมลมังคลาราม” มีฐานะเป็นพระอารามหลวง

เวลาล่วงเลยไปกว่า ๓๐ ปี วัด
พระเชตุพนฯ ทรุดโทรมลงมาก พระบาท
สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมหาเจษฎา
ราชเจ้า จึงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะปฏิสังขรณ์
ครั้งใหญ่นับแต่ พ.ศ. ๒๓๗๕ มีพระราช
ประสงค์ให้เป็นแหล่งศึกษาวิชาความรู้
ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าทางภูมิปัญญาไทย
โปรดเกล้าฯ ให้บรรดานักปราชญ์ราช
บัณฑิตที่เป็นราชสกุลวงศ์ สามัญชน
บรรพชิต และคฤหีศท์ ชำระตำราเดิม
ในหลายสาขาวิชา เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็โปรดให้จารึก
ลงไว้บนแผ่นศิลา ประดับไว้ตามผนังพระอุโบสถ สรุปได้ว่า
วัดพระเชตุพนฯ เป็นวัดสำคัญอันดับแรก และตั้งอยู่ใกล้
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง

๒. ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนฯ เป็นของแท้ มิได้
ลอกเลียน และมีไชของปลอม มีประวัติและหลักฐานใน
การสร้างอย่างชัดเจน มีลักษณะโดดเด่นไม่มีที่เทียบได้
อยู่ในสภาพสมบูรณ์ แม้ว่าบางชิ้นได้ชำรุดแต่ก็ได้รับการ
ซ่อมแซมตลอดมา

๓. ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนฯ ในฐานะที่เป็นแหล่งวิทยากร มีความสำคัญต่อคนไทยตลอดมา ในสมัยปัจจุบันชาวต่างประเทศก็ให้ความสำคัญ

๔. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับศิลาจารึก ล้วนแต่เป็นบุคคลสำคัญระดับประเทศ และภูมิภาค พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงเป็นนักปราชญ์ ทรงพระราชนิพนธ์ และพระนิพนธ์ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับการจารึกลงในศิลา สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปรมานุชิตชิโนรส ผู้ซึ่งยูเนสโกยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญแห่งโลก ทรงมีส่วนร่วมในการสร้างจารึก

๕. รูปแบบการบันทึก มีทั้งตัวอักษร ภาพวาด ภาพปูนปั้น และภาพปั้น เพื่อช่วยให้เข้าใจและเข้าถึงอย่างแพร่หลาย

๖. เนื้อหาในศิลาจารึก มีหลากหลาย อาจจัดกลุ่มได้ดังนี้

๖.๑ ประวัติการปฏิสังขรณ์ และการสร้างจารึก

๖.๒ พระพุทธศาสนา เรื่อง พระสาวกเอตทัคคะ พระสาวิกาเอตทัคคะ อุบาสกเอตทัคคะ อุบาสิกาเอตทัคคะ อสุภ ๑๐ ญาณ ๑๐ ฎีกาพาหุ ๘ บท พระพุทธบาท ๑๓ พาหิรนิทาน อรรถกถาชาดก เวสสันดรชาดก มหาวงษ์ นิรยกถา และเปรตกถา

๖.๓ วรรณคดี นิทานสิบสองเหลี่ยม ตำราฉันทวรรณพฤติ ตำราฉันทมาตราพฤติ เพลงยาว กลบท กลอักษร โคลงกลบท โคลงประกอบ ภาพเรื่องรามเกียรติ์

๖.๔ ทำเนียบต่างๆ ทำเนียบตรา ตำแหน่งสมณศักดิ์ ทำเนียบหัวเมือง และผู้ครองเมืองขึ้นกรุงเทพ ทำเนียบเมือง ๑๙๔ เมือง โคลงประกอบ ภาพคนชาติต่างๆ (เดิมมี ๓๒ ชาติ ขณะนี้เหลือเพียง ๒ ชาติ)

๖.๕ ประเพณีต่างๆ เรื่องรามัญหุงข้าวทิพย์ มหาสงกรานต์ รี้วกระบวนแห่พระกฐินพยุหยาตราทางสถลมารค

แก๊เกียจคร้าน

แก๊กลอนในทรง

แก๊ชตชาชัคค

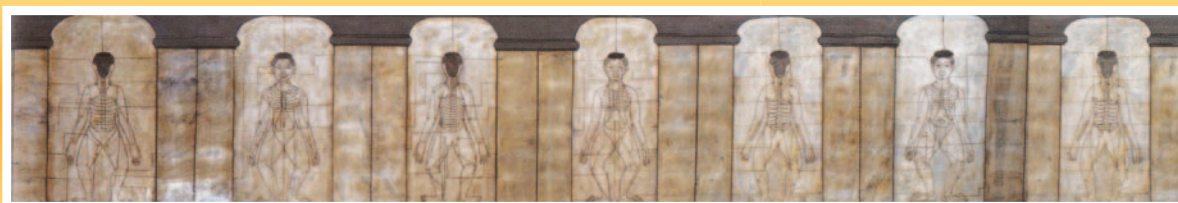
แก๊ลมปวตศิระษะ

แก๊ซ่าแก๊ซ่า

แก๊ลมตะคริว

*ภาพจารึกในหน้า 2 (บางส่วน) และหน้า 3 จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (เล่ม ๒๘)

๖.๖ **สุภาสิต** คำฉันท์กฤษณาสนน้อง คำฉันท์พาลีสนน้อง สุภาสิตพระร่วง คำฉันท์อัฐภาพานร และคำโคลงโลกนิติ

๖.๗ **ตำรายาและการรักษาโรค** โคลงภาพฤๅษีตัดตน อาทิตไ้โพธิบาท ตำรายา ตำราหมอนวด

จารึกต่างๆ นี้ คณะสงฆ์วัดพระเชตุพนฯ ได้จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกสมโภชหิรัญบัฏ และฉลองอายุวัฒนมงคล ๘๕ ปี พระธรรมปิฎกญาบดี (ถาวร ติสสานุกโร ป.ธ.๔) เจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พิธีถวายใบประกาศของยูเนสโก ขึ้นทะเบียนจารึกวัดพระเชตุพนฯ เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำ

แห่งโลกของยูเนสโก ได้จัดให้มีพิธีถวายใบประกาศของยูเนสโกแด่พระธรรมปิฎกญาบดี เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ เนื่องจากวันที่ ๓๑ มีนาคม เป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมหาเจษฎาราชเจ้า

ในการนี้ คณะกรรมการฯ ได้เรียนเชิญ ฯพณฯ นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานในพิธี

ฯพณฯ นายพงศกร อรรณพพร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ถวายใบประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกแด่พระธรรมปิฎกญาบดี พระสงฆ์ ๑๐ รูป สดับปกรณ์อุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมหาเจษฎาราชเจ้า ✕

คำกล่าวรายงาน

ของ

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

ประธานคณะกรรมการแห่งชาติ

ว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก

พิธีถวายใบประกาศของยูเนสโกขึ้นทะเบียนให้จารีกวัตโพธิ์

เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ณ พระอุโบสถวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์)

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑

กราบนำสักการ พระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร

กราบนำสักการ พระราชเวที ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร

พระคุณเจ้า

กราบเรียน นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

นายพงศ์กร อรรถนพพร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ศึกษาธิการ

Dr. Sheldon Shaeffer Director of UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education

Dr. Susanne Ornager UNESCO Regional Adviser for Communication and Information in Asia and Pacific

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา

วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ดร.พิสิฐ เจริญวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์ภูมิภาคโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อธิบดี รองอธิบดี ผู้อำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญ และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉัน ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงาน

ความทรงจำแห่งโลก กระทรวงศึกษาธิการ ขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง กรุณาใช้เวลาอันมีค่าของท่านมาร่วมพิธีถวายใบประกาศขึ้นทะเบียนของยูเนสโก ให้จารีกวัตโพธิ์เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในวันที่

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก พิจารณาเห็นความสำคัญของวัดโพธิ์หรือวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นวัดโบราณสร้างตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑** ทรงปฏิสังขรณ์ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๕๒ ทรงจัดวางแผนผังวัดให้เป็นระเบียบ แยกเขตพุทธาวาสและสังฆาวาสออกจากกันเป็นสัดส่วน โปรดฯ ให้ย้ายพระพุทธรูป เช่น พระศรีสรรเพชญ์ พระพุทธโลกนาถ พระพุทธเทวปฏิมากร ตลอดจนพระพุทธรูปสมัยและปางต่างๆ มากกว่า ๑,๐๐๐ องค์ จากสถานที่ต่างๆ มารวมไว้ในวัดเดียวกัน ต่อมา **พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า รัชกาลที่ ๑** โปรดให้บูรณะปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ พร้อมทั้งสร้างปูชนียวัตถุสถานเพิ่มเติม และขยายขนาดของอาคารบางหลังให้ใหญ่กว่าเดิม โดยทรงมีพระราชประสงค์ให้วัดนี้รุ่งเรืองที่สุด ทรงมีพระราชดำริที่จะให้เป็นเสมือนหนึ่งภายในกรุงศรีอยุธยาที่เคยรุ่งเรืองมาแล้ว มีวัดวาอารามสง่างามเป็นจำนวนมากประดับพระนคร นายช่างทุกประเภทจึงทำงานด้านศิลปกรรมของพระอารามนี้อย่างสุดฝีมือ ทรงใช้เวลาถึง ๑๖ ปี

พระราชมรดกที่สำคัญยิ่งของรัชกาลที่ ๓ ที่สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ก็คือ **จารึกตำราวิทยาการทุกสาขาวิชา** ที่ทรงให้นักปราชญ์ราชบัณฑิตรวบรวม ค้นคว้า ศึกษา และจารึกลงบนแผ่นศิลา ทั้งพระอารามตามที่ทรงมีสายพระเนตรยาวไกล ให้พระอารามนี้เป็นแหล่งศึกษาเล่าเรียนของชนทุกชั้น เปรียบเสมือนห้องสมุดและมหาวิทยาลัยสมัยใหม่แห่งแรกของประเทศไทย ที่สมควรนำเสนอประกาศให้ชาวโลกทราบ ดังเช่นศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่ยูเนสโกได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแล้ว

เพื่อรวบรวมข้อมูลความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับ**จารึกวัดโพธิ์** ก่อนนำเสนอเอกสารต่อยูเนสโก ด้วยความอนุเคราะห์ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก ได้จัดประชุมสัมมนาเครือข่ายการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ครั้งที่ ๒ **เรื่อง การเสนอศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์) เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก** มีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านจารึก การแพทย์แผนไทย ตำราหมอนวด และฤกษ์ดีดต้น และอื่นๆ เช่น พระราชเวที ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแมนมาศ ชวลิต, ดร.ม.ร.ว.รูกยา อากาศ, นางสาวศิริสุวรรณสถิตย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวณิต วิงวอน, อาจารย์ศานติ ภักดีคำ, นางสาวชนิษฐา วงศ์พานิช, นางกัญญา ตี๋พิเศษ, พันเอก(พิเศษ)สุรเทพ อภัยจิตร, นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ นำการประชุมสัมมนา ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาประมาณ ๗๕ คน เห็นพ้องต้องกันถึงความสำคัญของจารึกวัดโพธิ์ และสนับสนุนให้คณะกรรมการฯ นำเสนอจารึกวัดโพธิ์เป็นเอกสารมรดกความทรงจำแห่งโลก

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำเอกสาร The Epigraphic Archives of Wat Pho-Wat Phra Chetuphon Vimolmangklararam Rajwaramahaviham ไปยังคณะกรรมการแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกว่าด้วยมรดกความทรงจำแห่งโลกของยูเนสโก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐

และในการประชุมสัมมนาคณะกรรมการแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกว่าด้วยมรดกความทรงจำแห่งโลก ครั้งที่ ๓ (The Third Meeting and Seminar of the UNESCO Regional Committee for Asia and The Pacific - MOWCAP) ที่หอสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย ในวันที่ ๑๗ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และการประชุมของยูเนสโกครั้งที่ ๓ เรื่องแผนงานความทรงจำแห่งโลก ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๒ ณ สถานที่เดียวกัน ได้พิจารณาให้ขึ้นทะเบียนจารึกวัดโพธิ์เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ในการประชุมนี้มี ดร.ม.ร.ว.รูกยา อากาศ ประธานฝ่ายทะเบียนและภูมิภาคของยูเนสโกร่วมพิจารณา ดร.ประจักษ์ วัฒนานนุสิทธิ์ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฯ เป็นผู้แทนคณะกรรมการเข้าร่วมประชุม เป็นผู้แทนรับมอบใบประกาศของยูเนสโก ขึ้นทะเบียนให้จารึกวัดโพธิ์เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลกแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ในพิธีประกาศเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ที่อาคารรัฐสภาแห่งชาติหลังเดิม กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย

เพื่อความเป็นสิริมงคลและครบถ้วนถูกต้องตามขั้นตอน คณะกรรมการฯ จึงจัดพิธีถวายใบประกาศของยูเนสโก ขึ้นทะเบียนให้จารึกวัดโพธิ์เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ คือวันนี้ซึ่งตรงกับวันพระราชสมภพในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า รัชกาลที่ ๓ และจัดพิธีสงฆ์ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระมหากษัตริย์พระองค์นั้น ในลำดับต่อไป

ขอขอบคุณ

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 179

ศรียา อมตวิวัฒน์*

สุปราณี คำยวง**

ความเป็นมา

ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารของยูเนสโก ในระหว่างการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 33 เมื่อเดือนตุลาคม 2548 ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส มีวาระ 4 ปี สิ้นสุดในเดือนตุลาคม 2552 โดยประเทศไทยได้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้แทนไทยในกรรมการบริหารของยูเนสโก และผู้แทนไทยได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการบริหารของยูเนสโก โดยมีวาระ 2 ปี จนถึงเดือนตุลาคม 2550

ประธานคณะกรรมการบริหารของยูเนสโกคนปัจจุบัน คือ Mr. Olabiyi Babalola Joseph Yaï ทูตถาวรเบนินประจำยูเนสโก โดยมีรองประธานจำนวน 6 ประเทศซึ่งผู้แทนจากกลุ่มต่างๆ ได้แก่ นอร์เวย์ (ยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือ) ลิทัวเนีย (ยุโรปตะวันออก) บราซิล (ละตินอเมริกา) อินเดีย (เอเชียและแปซิฟิก) แอฟริกาใต้ (แอฟริกา) และอียิปต์ (อาหรับ)

Dr. Chinnapat Bhumirat, Deputy Permanent Secretary and Secretary-General of the Thai National Commission for UNESCO, headed the Thai delegation at the 179th Session of the UNESCO Executive Board which took place in UNESCO, Paris, France during 1 to 17 April 2008. At the Meeting, the Director-General of UNESCO reported on progress and achievements made following the resolutions agreed at the previous Session. Member Countries also had the opportunity to make further recommendations across UNESCO's five areas of interest and on key programmes, such as: Education For All (EFA), Management of Social Transformation (MOST), Man and Biosphere Reserve (MAB), Information For All Programme (IFAP), International Programme for Communications Development (IPDC).

สำหรับการประชุม ครั้งที่ 179 นั้น จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 - 17 เมษายน 2551 ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยนายชินภัทร ภูมิรัตน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมในการประชุมเต็มคณะ (Plenary) ระหว่างวันที่ 7 - 9 เมษายน 2551 โดยมีองค์ประกอบของคณะผู้แทนไทย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ สุริชัย หวันแก้ว ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นางอรชชาติ สืบสิทธิ์ รองผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก นางสาวศรียา อมตวิวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และนางสาวสุปราณี คำยวง เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

**สาระสำคัญของการประชุมคณะกรรมการ
บริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 179**

1. การประชุมเต็มคณะ (Plenary)

การประชุมเต็มคณะของกรรมการบริหารครั้งที่ 179 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 7 - 9 เมษายน 2551 ซึ่งเป็นโอกาสให้ผู้อำนวยการใหญ่ของยูเนสโกได้รายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานเรื่องต่างๆ โดยสรุปว่า

นายชินภัทร ภูมิรัตน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำรองกรรมการบริหารยูเนสโกของไทยได้กล่าวสนับสนุนให้ยูเนสโกให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในปี ค.ศ. 2015 โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายที่ยังตกหล่นให้เข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาเพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาแม่ที่แตกต่างจากภาษาราชการ โดยเรียกร้องให้ยูเนสโกส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้ภาษาเป็นอุปสรรคต่อเนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆ และยังได้กล่าวส่งเสริมบทบาทของยูเนสโกในการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรมและลัทธิความเชื่อต่างๆ เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือ ICT ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแพร่หลายในปัจจุบัน ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการนำ ICT มาใช้ในการศึกษา และได้จัดทำร่างแผนแม่บทด้าน ICT เพื่อดำเนินการสำหรับปี 2550 - 2554 โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาด้าน ICT โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะลดช่องว่างในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการจัดหาคอมพิวเตอร์ laptop สำหรับนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล และปรับระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อให้โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลได้มีโอกาสเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เพื่อสามารถเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกับนักเรียนในเขตเมือง

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้กล่าวขอร้องถึงการเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมระดับโลกเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน เมื่อปี ค.ศ. 1990 หรือ เมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา โดยเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมประมวลเรื่อง

การศึกษาเพื่อปวงชน ภายหลัง 20 ปี การประชุมที่จคมเทียน และประเทศไทยเสนอที่จะรับเป็นเจ้าภาพการจัดกิจกรรมในปี 2010

2. การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยอนุสัญญาและข้อเสนอแนะ (Committee on Conventions and Recommendations: CR)

การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยอนุสัญญาและข้อเสนอแนะ ได้จัดประชุมขึ้นเมื่อวันที่ 2-4 เมษายน 2551 โดยวันที่ 2-3 เมษายน 2551 ได้จัดการประชุม private meeting เพื่อพิจารณา ข้อร้องเรียน (communications) ในเรื่องสิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับกรณีที่ต้องหาของประเทศต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องหาทางการเมือง ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับรัฐบาลของตนเอง และไม่ได้รับการดูแลจากรัฐบาลเท่าเทียมผู้ต้องหาคนอื่น ๆ เช่น การอนุญาตให้ญาติเข้าเยี่ยมตามปกติเช่นผู้ต้องหาทั่วไป และการเห็นแก่มนุษยธรรม ในกรณีเจ็บป่วยหนักและต้องการการดูแลรักษาพยาบาลจากแพทย์เป็นพิเศษ ตลอดจนการจัดห้องขังที่เหมาะสมกับสภาพของผู้ต้องหาที่ป่วยหนัก เป็นต้น

3. การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการเงินและการบริหาร (FA) และคณะกรรมการว่าด้วยโครงการและการต่างประเทศ (PX)

ที่ประชุมคณะกรรมการ FA และ PX ได้พิจารณาวาระการประชุมต่างๆ ทั้งวาระเฉพาะของแต่ละกรรมการ และการประชุม Joint Meeting ของคณะกรรมการ PX และ FA โดยสรุปวาระสำคัญได้ ดังนี้

3.1 ที่ประชุมเห็นชอบให้ยูเนสโกดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ (feasibility study) ในการก่อตั้งศูนย์ต่างๆ ศูนย์ระหว่างประเทศว่าด้วยเทคโนโลยีอวกาศสำหรับมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น

3.2 ที่ประชุมเห็นชอบการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ระลึกและการทบทวนการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการของยูเนสโก เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยกระตุ้นให้สถาบันภาครัฐและเอกชนของประเทศสมาชิก ประชาสังคม

องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบัน การศึกษา นักการศึกษา คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก ตลอดจนสถาบัน ด้านสิทธิมนุษยชนเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรม และขอให้ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกสรรหางบประมาณ พิเศษเพิ่มเติมเพื่อการดำเนินการในโอกาสดังกล่าวด้วย ซึ่งผู้แทนไทยได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับที่ประชุมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในประเทศไทยด้วย

3.3 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบกับยุทธศาสตร์ ว่าด้วยการเทคนิคศึกษา อาชีวศึกษา และฝึกอบรม (Technical and Vocational Education and Training - TVET)

ซึ่งเสนอโดยประเทศ เยอรมนี โดยเห็นว่า โครงการ TVET ที่มี ส่วนสำคัญในการ ช่วยพัฒนาความ รู้ทักษะที่ช่วยให้นัก ได้พัฒนาคุณภาพ ชีวิตและสามารถหา รายได้เลี้ยงตนเองได้ และเห็นว่ายูเนสโก คงเน้นให้ความสำคัญ การดำเนินโครงการ TVET ในทวีปแอฟริกา และให้ความสำคัญ

กับการจัดการและนโยบายการศึกษาในประเทศช่วงหลัง เหตุการณ์ภัยพิบัติและความขัดแย้ง ซึ่งสอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ระยะกลางของยูเนสโก 2008 - 2013 ซึ่งผู้แทนไทยก็ได้กล่าวสนับสนุนให้ดำเนินการ TVET ในประเทศในแอฟริกา และเสนอให้ศูนย์ UNEVOC ใน ประเทศเยอรมนี มีบทบาทสำคัญในการพัฒนายุทธศาสตร์ TVET ด้วย

3.4 ที่ประชุมเห็นชอบให้ระดมความร่วมมือ จากประเทศสมาชิก หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน เข้าไป มีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูประเทศ โทติวัวร์และประเทศเลบานอน ภายหลังเหตุการณ์ ความขัดแย้ง โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือในเรื่องของ การปลูกสร้าง และกระบวนการสร้างความปรองดอง ระหว่างกัน ทั้งนี้ ยูเนสโกได้จัดกิจกรรมต่างๆ ตาม

กรอบงานทั้งด้านวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และกิจกรรม ด้านสื่อสารมวลชนและสารสนเทศ

3.5 ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกได้รายงานการ ดำเนินการตามแผนโครงการ และงบประมาณ (33 C/5) และผลสำเร็จของการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2006 - 2007 ในด้าน ต่างๆ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

การศึกษา - ยูเนสโกยังคงให้ความสำคัญของกับโครงการการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All - EFA) เป็นลำดับแรก โดยได้ปรับโครงสร้างของ

Education Sector ของสำนักงานใหญ่ เพื่อให้รองรับงาน ดังกล่าว งานที่ สำคัญที่สุดของการ ดำเนินงานภายใต้ EFA คือ การประชุม High-Level Group on EFA ซึ่งเป็นการจัดประชุมทุกปี เพื่อประเมินความ ก้าวหน้าการดำเนินงาน ตามกรอบ ปฏิบัติการด้าน

การศึกษาเพื่อปวงชนทั้งหกข้อ ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับ ทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต การรู้หนังสือ ความเสมอภาคทางการศึกษา และคุณภาพ ทางการศึกษา นอกจากนี้ ยูเนสโกยังคงให้ความสำคัญ กับการปรับปรุงการฝึกหัดครู การประเมินผลกึ่งทศวรรษ การศึกษาเพื่อปวงชน การมุ่งเน้นการดำเนินงานการศึกษา เพื่อปวงชนในภูมิภาคแอฟริกา งาน EFA Global Action Week การประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษา การส่งเสริม การรู้หนังสือทั่วโลก การสนับสนุนการให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องเอตส์ การดำเนินการตามทศวรรษการศึกษาเพื่อ การพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ การประชุม ระดับโลกด้านอุดมศึกษา ฯลฯ

ด้านวิทยาศาสตร์ - ยูเนสโกได้ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่เป็นเวทีการอภิปรายในประเด็น

ด้านวิทยาศาสตร์ 4 อาทิ การประชุมโต๊ะกลมระดับรัฐมนตรี หัวข้อ “Science and Technology for Sustainable Development and the Role of UNESCO” ในช่วงการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 34 การจัดปีสากล International Year of Planet Earth (IYPE) โครงการ “World Water Assessment Programme” นอกจากนี้ ยูเนสโกยังเน้นให้ความสำคัญกับโครงการน้ำ International Hydrological Programme - IHP) โครงการสมุทรศาสตร์สากล (Oceanographic Commission - IOC) โครงการมนุษย์และชีวมณฑล (UNESCO Man and the Biosphere Programme - MAB) เป็นต้น

ด้านสังคมศาสตร์ - ยูเนสโกให้การส่งเสริมศักยภาพระดับชาติในเรื่องชีววิทยาศาสตร์ การกระตุ้นให้ประเทศให้การรับรองอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการใช้สารต้องห้ามในการกีฬา การจัดงานเพื่อเฉลิมฉลอง 60 ปีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และโครงการการจัดการการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Management of Social Transformations - MOST) เป็นต้น

ด้านวัฒนธรรม - ยูเนสโกให้ความสำคัญกับอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยการปกป้องสมบัติทางวัฒนธรรมจากเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เพิ่งอาวุธสงคราม (Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict 1954) การคืนสมบัติทางวัฒนธรรมให้แก่ประเทศต้นกำเนิด อนุสัญญามรดกโลก การจัดการปัญหา มรดกโลกที่เฮอร์ซาลิม การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการปกป้องมรดกวัฒนธรรมใต้น้ำ อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันความหลากหลายในการแสดงออกทางวัฒนธรรม และ ยูเนสโกยังสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้ปีสากลว่าด้วยภาษาของสหประชาชาติ “International Year of Languages” ในปี 2551 ด้วย

การสื่อสารและสารสนเทศ - ยูเนสโกยังคงบทบาทนำในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม World Summit on the Information Society - WSIS การหารือเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของโครงการ

สารสนเทศเพื่อปวงชน (Information for All Programme) การจัดการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยมรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World Conference) การประชุมสภาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาการสื่อสาร หรือ IPDC เป็นต้น

นอกจากนี้ ยูเนสโกยังให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อีกมากมาย อาทิ การส่งเสริมความเสมอภาคชายหญิง การเน้นการดำเนินกิจกรรมในแอฟริกา การให้ความช่วยเหลือประเทศต่างๆ ภายหลังความขัดแย้ง การสนับสนุนการปฏิรูปสหประชาชาติ ฯลฯ

3.6 ที่ประชุมสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสหประชาชาติ (United Nations University-UNU) โดยเฉพาะการดำเนินงานวิจัยต่างๆ ซึ่งในปี 2549 - 2550 UNU ได้ดำเนินงานใน 2 โครงการหลัก คือ โครงการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนา มนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และโครงการสันติภาพและการบริหารจัดการ ซึ่งเน้นการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีและสันติภาพอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ในการดำเนินโครงการดังกล่าว ได้เน้นให้ความสำคัญใน 5 เรื่องหลัก ได้แก่ สันติภาพและความมั่นคง การจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล การพัฒนาและการขจัดความยากจน สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ในการนี้ ที่ประชุมมีข้อมติรับรองการประชุมและเน้นย้ำถึงความร่วมมือระหว่างยูเนสโกและมหาวิทยาลัยสหประชาชาติในการดำเนินกิจกรรม/โครงการร่วมกันในขอบข่ายสาขาความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมโดยเน้นประเทศแอฟริกาเป็นสำคัญ

3.7 ที่ประชุมได้พิจารณาร่างยุทธศาสตร์ของยูเนสโกในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจัดขึ้นตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 177 ในเรื่องนี้ ยูเนสโกได้ดำเนินการจัดการประชุม Information Meeting เพื่อระดมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยสรุปได้ว่าที่ประชุมสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและการประเมินสภาพอากาศให้ดียิ่งขึ้น และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายงานของยูเนสโก อาทิ การสร้างสรรค์ และสร้างและวางฐานความรู้ต่างๆ ไว้ : วิทยาศาสตร์ การประเมิน การติดตามผล และสัญญา

เดือนกุมภาพันธ์ การมีบทบาทนำในการจัดงานปีสากลว่าด้วยดาวเคราะห์โลก การเน้นบทบาทของยูเนสโกในเรื่องการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การเผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความตระหนักให้แก่สาธารณชน เสริมสร้างศักยภาพในเรื่องที่อยู่ในขอบเขตงานของยูเนสโก อาทิ พลังงาน วัฒนธรรมและมรดกโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อแหล่งมรดกโลก เป็นต้น

3.8 องค์การยูเนสโกได้ดำเนินโครงการร่วมประกาศและยกย่องบุคคลสำคัญหรือผู้มีผลงานดีเด่นและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เป็นแบบอย่างอันดีเลิศที่แสดงออกอย่างชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมสันติธรรม สันติธรรม วัฒนธรรม ตลอดจนความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีของมวลมนุษยชาติตามสาขาหลักของยูเนสโก คือ การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นแบบอย่าง ความมีคุณค่าและความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ได้รับความสนใจในระดับโลก หรืออย่างน้อยในระดับภูมิภาค และเป็นฉลองการครบรอบ 50 ปี 100 ปี หรือมากกว่านี้ขึ้นไป และได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกเสนอให้ยูเนสโกพิจารณาทุก 2 ปี

ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบในการเพิ่มเติมเกณฑ์ ในข้อ g ว่าการเสนอรายชื่อหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ที่เป็นมรดกที่จับต้องไม่ได้ - ประกอบด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณี และการแสดงออกที่ถ่ายทอดสู่รุ่นต่อไปโดยเล่าปากเปล่า (oral traditions) ศิลปะการแสดง พิธีกรรม การปฏิบัติของสังคม งานฉลองรื่นเริง ความรู้/วิถีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและจักรวาล ตลอดจนหัตถศิลป์ดั้งเดิม จะไม่ได้รับการพิจารณาประกาศยกย่อง นอกจากนี้ ยังเสนอให้ประเทศสมาชิกจากทุกภูมิภาคพิจารณาในประเด็นการกระจายให้แก่ละภูมิภาคตามความเหมาะสม และความเสมอภาคหญิงชาย เพื่อให้โครงการดังกล่าวมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชนทั่วโลก

3.9 ยูเนสโกได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (Global Action Plan) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการประสานความร่วมมือแก่นานาประเทศในการดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 6

ประการตามกรอบปฏิบัติการดาการ์ โดยยูเนสโกได้มีหุ้นส่วนร่วมกับ UNDP UNFPA UNICEF และ World Bank เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกในการพัฒนาและดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาในระดับชาติ โดยที่ประชุมคณะผู้บริหาร UNDG เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2549 ได้เห็นชอบในการนำแผนดังกล่าวไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน และต่อมาที่ประชุมผู้นำกลุ่มประเทศ G-8 ณ เมือง St. Petersburg เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2549 ได้เห็นชอบในการประยุกต์ใช้แผนฯ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือในระดับพหุภาคี

แผนปฏิบัติการระดับโลกการศึกษาเพื่อปวงชน มุ่งเน้นส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชนในหลายลักษณะ อาทิ การประสานงานระหว่างกัน การจัดการประชุม การติดตาม/ประเมินผลการพัฒนาศักยภาพ และการให้ข้อมูลเชิงนโยบาย โดยมีโครงการและกิจกรรมสำคัญๆ ได้แก่ การประชุมคณะทำงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ 8 เดือนพฤศจิกายน 2550 การจัดประชุม “EFA Mid - Term Review” ในกลุ่มประเทศอาหรับ ณ กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์ ระหว่างวันที่ 17 - 19 กุมภาพันธ์ 2551 การส่งเสริมการรู้หนังสือแก่เยาวชนและผู้ใหญ่ การจัดทำยุทธศาสตร์ UNESCO National Education Support Strategy (UNESS)

3.10 สืบเนื่องจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร เมื่อปี 2543 ได้มีมติในการก่อตั้ง โครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Information for All Programme - IFAP) และสภาระหว่างรัฐบาลว่าด้วยโครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน ประกอบด้วย 26 ประเทศสมาชิก โดยวัตถุประสงค์ของโครงการ IFAP เพื่อวางกรอบงานเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศ และเป็นหุ้นส่วนในการสร้างสังคมสารสนเทศเพื่อปวงชน

จากการประเมินภายนอกโครงการ IFAP เมื่อปี 2549 สรุปได้ว่าโครงการ IFAP ถือเป็นโครงการหลักและมีความสำคัญโครงการหนึ่งของยูเนสโก และโดยเฉพาะความร่วมมือระดับพหุภาคีในศตวรรษที่ 21 กำลังมุ่งประเด็นในเรื่อง ICT เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลได้สรุปว่าโครงการ IFAP เป็นโครงการที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานอย่างจำกัด และมีข้อเสนอแนะว่าควรจัด

ทำแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนดบทบาท และสิ่งที่ต้องการ จะดำเนินการด้านสารสนเทศให้แก่สังคมโลก โดยเฉพาะ การนำข้อเสนอแนะจากการประชุม World Summit on the Information Society และแผนยุทธศาสตร์ระยะกลาง ของยูเนสโก (2008-2013)

เป้าหมายของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้าน สารสนเทศเพื่อปวงชน เพื่อต้องการช่วยเหลือประเทศ สมาชิกในการพัฒนา และดำเนินนโยบายด้านสารสนเทศ ระดับชาติ และยุทธศาสตร์ด้านความรู้ในโลก ในขณะที่ เทคโนโลยี ดิจิตอลกำลังมีบทบาทสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ การดำเนิน ยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะเพิ่มความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันวิจัย องค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และ ภาคเอกชนเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์บรรลุ ผลสำเร็จ

ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์โครงการสารสนเทศเพื่อปวงชนของ ยูเนสโก และเสนอให้ผู้อำนวยการใหญ่เสนอร่างแผน ยุทธศาสตร์ระยะกลางที่กำลังจะได้รับการปรับโดยสภา โครงการ IFAP ต่อการประชุมคณะกรรมการบริหารของ ยูเนสโก ครั้งที่ 180 ต่อไป

[บทสรุป]

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งให้ดำรง ตำแหน่งกรรมการบริหารของยูเนสโก เมื่อเดือนตุลาคม 2548 ผู้แทนไทยได้ทำหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหาร โดยแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับกรอบทิศทาง การดำเนินงานให้แก่องค์การยูเนสโกอย่างแข็งขันมา โดยตลอด โดยเฉพาะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานและงบประมาณของยูเนสโก และนำข้อมติที่ ได้รับจากที่ประชุมเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดโครงการและกิจกรรม ความร่วมมือในประเทศให้สอดคล้องกับกรอบงานของ ยูเนสโก และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทยต่อไป ✕

การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 1

ศุภิยา อมตวิวัฒน์*

5 อดีตนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์) ได้เดินทางไปเข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 1 ที่กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างวันที่ 5 - 6 พฤษภาคม 2551

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาของอาเซียน ครั้งนี้เป็นการประชุมด้านการศึกษาในระดับรัฐมนตรีของอาเซียนเป็นครั้งแรก ซึ่งฝ่ายกลุ่มประเทศในยุโรปให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษามากกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมการประชุม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประเทศในเอเชีย และอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ฝ่ายยุโรป โดยกลุ่มประเทศในเอเชียมีอยู่จำนวน 13 ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี กัมพูชา ลาว สหภาพพม่า และไทย สำหรับฝ่ายยุโรป มี 25 ประเทศ คือ ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน สวีเดน สหราชอาณาจักร ไชปรัส สาธารณรัฐเช็ก เอสโตเนีย ฮังการี ลัตเวีย ลิทัวเนีย มอลตา โปแลนด์ สาธารณรัฐสโลวาเกีย และสโลวีเนีย และมี 1 องค์การ คือ คณะกรรมาธิการยุโรป

The Minister of Education, Mr. Somchai Wongsawat attended the first ASEM Conference of Ministers Responsible for Education which was held in Berlin, Germany during 5 - 6 May 2008. The theme of the meeting was, "Education and Training for Tomorrow: Common Perspectives in Asia and Europe". Thirteen ASEM countries from ASIA and twenty five from Europe and the European Union participated in the meeting. Linking and building networks between the two regions; strengthening cooperation in higher education cooperation; and enhancing employability and lifelong learning by bringing together education and the labour market were among the topics discussed. It was agreed that the second meeting will be held in Hanoi, Vietnam in 2009.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การประชุมครั้งนี้ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายร่วมกันระหว่างประเทศในเอเชียและยุโรปและเห็นว่าทั้งสองภูมิภาคมีการพึ่งพากันในเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น การประชุมครั้งนี้จึงเป็นก้าวแรกของการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาของทั้งสองภูมิภาค ในการประชุมครั้งนี้มีหัวข้อหลัก 2 เรื่อง คือ ความร่วมมือระดับการอุดมศึกษา และการศึกษากับตลาดแรงงาน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนและสหภาพยุโรป เช่น โครงการ Asia Link และมีนักเรียนนักศึกษาไทยได้รับทุนการศึกษาภายใต้โครงการ Erasmus Mundus ทั้งนี้ ประเทศในอาเซียนและยุโรปควรเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในอาเซียนประสงค์ที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ของกลุ่มประเทศยุโรปเกี่ยวกับเรื่อง Bologna Process ซึ่งเป็นกระบวนการที่ให้การรับรองคุณวุฒิและรับรองปริญญา รวมทั้งการรับรองการโอนหน่วยการศึกษาระหว่างกัน นอกจากนี้ยังได้เสนอให้มีการให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับตลาดแรงงานเพื่อให้เกิดการมีงานทำอีกด้วย

ภายหลังการอภิปรายประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของกับหัวข้อหลักแล้ว **ที่ประชุมมีมติ** ดังนี้

๑ ควรจัดตั้งหุ้นส่วนการศึกษาเชิงกลยุทธ์ระหว่างเอเชียและยุโรปสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างการเสวนาและความร่วมมือของอาเซียนในด้านการศึกษาโดยรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ เพื่อจัดการประชุมรัฐมนตรีศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 2

๒ เสนอประเด็นหลักเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการศึกษาต่อที่ประชุมสุดยอดของอาเซียน และเป็นการส่งสรุปผลของประธานต่อที่ประชุมเสวนาผู้นำด้านการศึกษาของเอเชีย-ยุโรป ซึ่งจะประชุมที่กรุงปักกิ่ง ในเดือนตุลาคม 2551 เพื่อขอให้มีการหารือให้การสนับสนุน

๓ เชิญชวนให้สมาชิกอาเซียนเข้าร่วมคณะทำงาน EU-Asia ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคการศึกษาให้บ่งชี้สิ่งที่ท้าทายที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างการเคลื่อนย้ายนักเรียน/นักศึกษา ครู/อาจารย์ และนักวิจัย และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงกรอบการแลกเปลี่ยนระดับทวิภาคีที่เกี่ยวข้องกับการรับรองคุณวุฒิและปริญญา

๔ เสนอให้มีการจัดตั้งเวทีระหว่างภูมิภาคที่นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคการศึกษาและเศรษฐกิจมาร่วมเสริมสร้างการเสวนาและความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษาและภาคอุตสาหกรรมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ยังควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นประจำเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความชำนาญ และความสามารถที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงาน

๕ จัดระบบการศึกษาให้เป็นนานาชาติและส่งเสริมให้มีสถาบันการศึกษาระดับนานาชาติ โดยเฉพาะสถาบันการอุดมศึกษา นอกจากนี้ ที่ประชุมยังรับทราบบทบาทของ Bologna Process เพื่อให้การศึกษาระดับอุดมศึกษามีความเป็นสากล และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างภูมิภาคเอเชียและยุโรป

๖ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศต่างๆ ระหว่างภูมิภาคเอเชียและยุโรป และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยการเสริมสร้างศักยภาพของโครงการการเคลื่อนย้าย ระดับชาติ ระดับทวิภาคี และระดับนานาชาติ (เช่น โครงการ ERAMUS Mundus และ ASEM DUO) ควรให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนระดับทวิภาคี รวมทั้งการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การอบรมวัฒนธรรมนานาชาติ และการฝึกปฏิบัติงาน

๗ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาทุกรูปแบบระหว่างภาคีของอาเซียน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ควรให้ความสำคัญกับหุ้นส่วนและเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยและการร่วมกันพัฒนาโครงการการศึกษา ในลักษณะ double หรือ joint degree และการดำเนินการวิจัยร่วมกัน

๘ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง EU-Asia ในด้านการศึกษาตลอดชีวิต โดยที่ประชุมจะให้การสนับสนุน ASEM Lifelong Learning HUB เพื่อขยายเครือข่ายไปยังประเทศสมาชิกให้มากขึ้น รวมทั้งขยายการดำเนินงานด้านการวิจัย

๙ พัฒนาให้ระบบการศึกษาได้รับความสนใจมากขึ้น และกระตุ้นให้มีการริเริ่มการตลาดในด้านการศึกษา โดยมีการพัฒนาเรื่องข้อมูลข่าวสาร อาจดำเนินการผ่านเวทีต่างๆ เช่น Asia-Link และ ASEM

ทั้งนี้ เวียดนามได้เสนอที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมอาเซียน ครั้งที่ 2 ในปี 2552 ที่กรุงฮานอย ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบตามที่เวียดนามเสนอ ๙

การศึกษาดูงานด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา จัดโดยศูนย์ระดับภูมิภาคด้านอุดมศึกษาและการพัฒนาขององค์การซีมีโอ (ไรเฮด)

ระหว่างวันที่ 12 - 21 เมษายน 2551

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ*

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อการกำกับดูแลและการบริหารจัดการในระบบอุดมศึกษาซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษามากขึ้นอันเป็นผลจากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน (GATS) ดังนั้น การศึกษาจึงถูกจัดเป็นการให้บริการทางการค้าอย่างหนึ่งและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องรับรู้ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และวิธีการที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการอุดมศึกษาของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีความก้าวหน้าและพัฒนาเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา

ศูนย์ระดับภูมิภาคด้านอุดมศึกษาและการพัฒนาของซีมีโอ (ไรเฮด) เป็นศูนย์ที่มีบทบาทในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยช่วยให้ประเทศสมาชิกได้พัฒนาการจัดการอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในเรื่องนโยบายและการวางแผน การจัดการด้านต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาโดยมีภารกิจด้านงานวิจัย ฝึกอบรม และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

The SEAMEO Regional Centre for Higher Education and Development (SEAMEO RIHED), in cooperation with the Association of Governing Boards of Universities and Colleges (AGB), USA, organised a study visit for Thai university executives to the USA. The purpose of the study visit was to share knowledge and experience relevant to the development of higher education in Thailand. The group visited AGB head office, Boston College and Center for International Higher Education, George Mason University, American University, Georgetown University, University of Maryland and Northern Virginia Community College (NOVA). They also had the opportunity to attend the National Conference of AGB which took place in Boston, Massachusetts.

* ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ อดีตผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์ไรเซตได้ขอความร่วมมือจากสมาคมกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (Association of Governing Boards of Universities and Colleges หรือ AGB) ประเทศสหรัฐอเมริกา จัดโครงการศึกษาดูงานระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและเจ้าหน้าที่ระดับบริหารจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ของประเทศไทยเพื่อได้ไปศึกษาดูงานมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่มีชื่อเสียง วิทยาลัยขนาดกลาง และวิทยาลัยชุมชน การศึกษาดูงานครั้งนี้จัดขึ้นในโอกาสเดียวกับการประชุมระดับชาติของกรรมการบริหาร AGB ซึ่งมีขึ้นที่บอสตัน แมสซาชูเซต เพื่อเปิดโอกาสให้คณะผู้ดูงานได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยไทยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านวิชาชีพซึ่งเน้นเรื่องการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย การเป็นผู้นำ การบริหารจัดการ และเทคนิคการตลาดของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา
2. เพื่อส่งเสริมทัศนคติและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยและนำมาปรับใช้ในประเทศไทย
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยและผู้บริหารด้านต่างๆ ได้พัฒนาความร่วมมือระดับบุคคลและสถาบันกับมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา

การเข้าร่วมการประชุม AGB

สมาคมกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย หรือ AGB จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2464 ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา นับเป็นสมาคมระดับชาติเพียงแห่งเดียวที่ดูแลผลประโยชน์และความต้องการของกรรมการบริหารด้านวิชาการ กรรมการสถาบันที่เกี่ยวกับมูลนิธิ และวิทยาเขตของผู้บริหารระดับสูงและระดับอื่นๆ ที่กำกับดูแลการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา มีสมาชิกที่เป็นบุคคลกว่า 34,000 คน รวมทั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารวิทยาเขต เจ้าหน้าที่ระดับวิชาชีพ ผู้บริหารระดับอาวุโส ฯลฯ ทั้งนี้มีสมาชิกที่เป็นระดับสถาบันอุดมศึกษาอาทิ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนอีกกว่า 1,200 แห่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการบริหาร ให้คำแนะนำแก่สภามหาวิทยาลัย ผู้นำวิทยาเขต ในการทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทางการศึกษา

ในระหว่างวันที่ 14 - 15 เมษายน 2551 คณะผู้ศึกษา ดูงานสหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมประชุมระดับชาติของสภามหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่ง AGB เป็นผู้จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มาพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ และจากวิทยากรรับเชิญจากสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา มีการประชุมทั้งแบบเต็มคณะ (Plenary) เพื่อฟังการบรรยายจากแขกรับเชิญ การประชุมแบบคู่ขนาน (Concurrent Session) และการประชุมโต๊ะกลม (Roundtables) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน หัวข้อการประชุม เช่น Bridging Two Worlds: From CEO to University System Chancellor, School-College Alignment, In the Wake of Tragedy: Leadership in the Aftermath, Integral Leadership: Next Steps for Boards and Presidents เป็นต้น

การศึกษาดูงานที่สำนักงานใหญ่ของ AGB ซึ่งได้มีการบรรยายเรื่อง การบริหารสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดย Dr. Richard Skinner รองอธิการอาวุโส ด้านโปรแกรมและวิจัย สรุปดังนี้

อธิการมหาวิทยาลัยต่างๆ มีบทบาทในการระดมเงินทุนให้มหาวิทยาลัยเนื่องจากในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยต่างๆ มีการแข่งขันกันสูง (เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด มีเงินทุนสูงถึง 35 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ) การจัดลำดับของมหาวิทยาลัยมีผลให้ผู้ปกครองและนักเรียนต้องพิจารณาทางเลือกในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา ซึ่งที่ผ่านมานักเรียนจะไม่เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ไกลบ้าน แต่ปัจจุบันระยะทางไม่ใช่สาเหตุสำคัญ

มหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่จัดตั้งในศตวรรษที่ 19 ในขณะที่มหาวิทยาลัยเอกชนจะมีความสัมพันธ์กับโบสถ์ทางศาสนามาก่อน แนวคิดที่จะแยกการจัดการระหว่างศาสนากับสถานศึกษานำไปสู่ความเป็นอิสระ เพื่อให้เสรีภาพทางวิชาการมากขึ้น นอกจากนี้ การจัดลำดับของมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นแรงกดดันว่ามหาวิทยาลัยควรทำงานวิจัยหรืองานสอนมากกว่ากัน ซึ่งควรจะมีทั้ง 2 เรื่องควบคู่กันไป

ในการคัดเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัย (Board of Trustees) หากเป็นกรรมการมหาวิทยาลัยของรัฐจะมีประมาณ 11-12 คน จะเป็นไปตามระเบียบและกฎข้อบังคับของมหาวิทยาลัยนั้นๆ สำหรับวิทยาลัยชุมชนจะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในขณะที่กรรมการมหาวิทยาลัยเอกชนจะคัดเลือกผู้สืบทอดกิจการไว้ในกรรมการบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและศิษย์เก่าจะเป็นไปอย่างเข้มแข็ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยจะไม่สามารถทำธุรกิจใดๆ กับสถาบันอุดมศึกษาและงบประมาณจะต้องเป็นไปตามระเบียบของรัฐ คือต้องทำงานอยู่จนโดยไม่ได้รับเงิน ในอดีตกรรมการสภามหาวิทยาลัยจะไม่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการเลย แต่ปัจจุบันเปลี่ยนไปเนื่องจากเรื่องการบริหารบุคคล ทำให้ต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ

การดูงานสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา

คณะผู้ศึกษาดูงานได้ไปเยี่ยมชมและดูงานสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ดังนี้

1. Boston College and Center for International Higher Education

Boston College จัดเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่อยู่ในโบสถ์คาทอลิกเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกา ได้รับการจัดลำดับที่ 35 ของมหาวิทยาลัยในระดับชาติ มีวุฒิปริญญากว่า 4,000 รายการในสาขาการเรียนการสอนกว่า 50 สาขาที่ทำการสอนใน schools และ colleges อาจารย์ในแต่ละคณะจะต้องทำทั้งการสอนและงานวิจัย ภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยคือการมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ มีการลงทุนและขยายขยายคณะต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่มีเงินทุนมากกว่า 44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

จากการเยี่ยมชม Center for International Higher Education ของมหาวิทยาลัยโดยมี Prof. Philip G. Altbach ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ที่ได้มาบรรยายเรื่อง แนวโน้มของอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ทำให้ได้รับทราบ Boston College จัดการสอนในทุกสาขา ยกเว้นแพทย์และพยาบาล เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่ไม่ได้รับเงินจากรัฐบาลโดยตรง มีแต่เงินยืมเพื่อให้นักศึกษาที่ประสบปัญหาในการเรียน สำหรับนักศึกษายากจนเท่านั้นจะได้รับทุนในการเรียน คู่แข่งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มี Harvard หรือ MIT แต่จะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐอื่นๆ ที่สามารถแข่งขันได้ การสร้างระบบให้เกิดความแตกต่างเป็นสิ่งที่ Boston College ตระหนักถึง สิ่งสำคัญคือชื่อเสียงและการเลือกเรียนได้ ในขณะที่หลายครอบครัวจะเลือกมหาวิทยาลัยที่

มีชื่อเสียงและสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้ แต่สำหรับคนชั้นกลางจะเลือกมหาวิทยาลัยที่จบแล้วสามารถหางานได้มากกว่า

จุดเด่นของระบบอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา คือมีการเชื่อมโยงการเรียนวิทยาลัยชุมชนกับมหาวิทยาลัยต่างๆ นักศึกษาที่เรียนวิทยาลัยชุมชนมา 2 ปี สามารถขอโอนมาเรียนต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อต่อรับปริญญาตรีได้ ร้อยละ 80 ของผู้สมัครเข้าเรียนมหาวิทยาลัยอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในขณะที่มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนต่างก็มีชื่อเสียงในระดับเท่าเทียมกัน

การยอมรับคุณวุฒิไม่ได้หมายถึงการวัดคุณภาพทางการศึกษาเท่านั้นสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้รับคุณวุฒิเหมือนๆ กัน นับเป็นการจัดการที่ดี แต่รัฐไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการ แต่มีหน่วยงานอื่นทำหน้าที่นี้ หากสถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับคุณวุฒิ รัฐจะหมายถึงการมีส่วนร่วมในโครงการเงินกู้ยืมและเงินช่วยเหลือต่างๆ สิ่งท้าทายมีหลายเรื่องเช่น การแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐฯ และในระดับนานาชาติ ซึ่งแสดงถึงการเน้นเรื่องตลาดและการจัดลำดับ ปัญหาเรื่องงบประมาณซึ่งอุดมศึกษาได้รับผลกระทบ และทำลายการแข่งขันเนื่องจากงบประมาณจากรัฐมีเพียงร้อยละ 20-35 ที่เหลือได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษา งานวิจัย การแข่งกีฬา ฯลฯ การออกนอกระบบจึงเป็นสิ่งสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และงานด้านวิชาการ งานวิจัยเป็นสิ่งท้าทายอีกประการหนึ่ง สหรัฐอเมริกาเคยใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายเรื่องนี้มหาศาลแต่กำลังแพ้กุ่มประเทศในยุโรป ญี่ปุ่น และจีน โดยที่งานวิจัยพื้นฐานลดลงแต่จะให้ความสำคัญแก่งานวิจัยในลักษณะร่วมมือกับองค์กรต่างๆ มากขึ้น ปัญหาคือ งบประมาณและเทคโนโลยีที่ถูกตัดลงอย่างมาก

2. George Mason University

มหาวิทยาลัย George Mason เป็นมหาวิทยาลัยค่อนข้างใหม่ มีอายุเพียง 32 ปี แต่มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 สมาชิกของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมาจากสมาคมศิษย์เก่า และบริษัทเอกชน ซึ่งสามารถนำแนวความคิดการบริหารแบบใหม่มาสู่มหาวิทยาลัยได้ โดยจัดให้มีการประชุมทุกเดือน คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยจะคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งประธาน โดยประธานจะเป็นผู้ว่าจ้างอธิการบดีและอธิการบดีจะว่าจ้างคณบดีและผู้บริหารระดับสูง มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

ในคณะกรรมการบริหารของมหาวิทยาลัย ป่อยครั้งที่ต้องรับฟังข้อเสนอของอธิการบดี สำหรับคณาจารย์ทั้งหลายจะได้รับการสนับสนุนให้ทำการสอนให้มากที่สุด ผู้ที่ไม่ได้ออกเสียงลงคะแนนจะนั่งอยู่ในคณะกรรมการด้านต่างๆ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านความเสมอภาค และด้านการตรวจสอบ เป็นต้น เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร จะไม่มีการเข้าข้างผู้ใดผู้หนึ่ง อธิการบดีจะมีบทบาทในการระดมเงินทุนให้มหาวิทยาลัย ร้อยละ 50 ของการประชุมคณะกรรมการบริหารจะเป็นเรื่องการเงินทุน อธิการบดีจะเลือกรองอธิการบดีด้านวิชาการ หรือ provost ลำดับถัดมาคือคณบดี หรือผู้อำนวยการศูนย์ รองอธิการบดีด้านมหาวิทยาลัยสัมพันธ์ เป็นต้น

นักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเกือบ 30,000 คน โดยให้ความสำคัญในสาขาวิชาต่างๆ จนถึงระดับปริญญาเอก ซึ่งปัจจุบันมีเกือบ 30 สาขา ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีความสนใจในสาขาวิทยาศาสตร์ชีวิต (Life sciences) เช่น การวิจัยเรื่องโรคมะเร็ง ซึ่งเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายและเป็นปัญหาด้านการงบประมาณ จึงขอให้รัฐจัดสร้างห้องทดลอง เพื่อพัฒนางานดังกล่าว และมีการจ้างนักวิจัยเพิ่มมากขึ้น ในระยะต้นๆ มีการพัฒนาจากจำนวนอาจารย์ที่มีไม่มากมาเป็นโครงการถาวรที่เพิ่มจำนวนคนมากขึ้น ซึ่งเป็นการว่าจ้างคณาจารย์ระดับอาวุโสและวัยหนุ่มสาวไปพร้อมๆ กัน เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการขึ้น

มหาวิทยาลัยได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐร้อยละ 25 และจากการทำวิจัย ค่าธรรมเนียมต่างๆ และการบริจาคถึงร้อยละ 75 โดยมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการทำวิจัยเป็นอย่างมาก ในด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาดมีเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่ดูแลเต็มเวลาทั้งสิ้น 60 คนใช้งบประมาณด้านนี้สูงถึง 750,000 เหรียญสหรัฐฯ มีการติดต่อประชาสัมพันธ์กันในทุกระดับ ทั้งในระดับองค์กร ชุมชน และสาขาย่อยของมหาวิทยาลัย โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและการสนับสนุนจากสมาคมศิษย์เก่า

ในฐานะที่เป็นเสมือนคลังความรู้และความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมภายในท้องถิ่น มหาวิทยาลัย George Mason มุ่งประเด็นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างโลกวิชาการกับอุตสาหกรรม โดยมีการจัดตั้งศูนย์วิสาหกิจขึ้น (Mason Enterprise Centre) และใช้กลยุทธ์ในการสนับสนุนโครงการวิจัยโดยคัดเลือกนักศึกษาเพื่อทำงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากบริษัทที่ต้องการทำวิจัย จึงเป็นการสร้างผลผลิตและความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม

ความเป็นผู้นำและการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัย George Mason มีความพยายามในการจัดตั้งสาขาย่อยในประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ปัจจุบันมี

3. American University

American University เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนถึงระดับปริญญาเอก มีนักศึกษาจำนวนมากถึง 11,571 คน (ในปี 2004) มาจากทั่วประเทศและทั่วโลก มีหลักสูตรปริญญาตรี 56 สาขา ปริญญาโท 49 สาขา ปริญญาเอก 8 สาขาและปริญญาด้านกฎหมายอีก 4 สาขา จัดตั้งขึ้นโดยสภาครองเกรสสหรัฐอเมริกา มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 30 คนมาจากหลายสาขา มีเพียง 2 คนที่ไม่มาจากการเลือกตั้งแต่เป็นตัวแทนของคณะกรรมการสภาและตัวแทนของนักศึกษามหาวิทยาลัย บทบาทสำคัญของกรรมการสภา คือการระดมทุนให้มหาวิทยาลัย กรรมการส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่าที่เคยเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาก่อนโดยประธานสภาคณบดีก็อยู่ในกรรมการสภามหาวิทยาลัยเช่นกัน บทบาทสำคัญของกรรมการสภามหาวิทยาลัย คือ ประเมินผลการบริหารและการพัฒนามหาวิทยาลัยจากรายงานของรองอธิการบดีด้านต่างๆ และวางแผนด้านยุทธศาสตร์ไว้ล่วงหน้า

ปกติจะมีการประชุมระหว่างกรรมการสภามหาวิทยาลัยกับกรรมการสถาบันที่มาจากคณะต่างๆ ปีละ 3 - 4 ครั้ง เพื่อพิจารณาหรือให้ข้อตัดสินใจและยอมรับในเรื่องต่างๆ หากมีการตัดสินใจใดๆ เกิดขึ้นก็จะมีกรยอมรับ

ติดตามมา และจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะที่ร่วมมือกันมากขึ้น กรรมการสภามหาวิทยาลัยได้รับการแต่งตั้งตามความสมัครใจโดยไม่มีการจ่ายเงินเดือนให้ โดยจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์หรือเคยทำงานให้มหาวิทยาลัยมาก่อน ทั้งนี้หากมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกันและมีสาขาความชำนาญงานหลากหลายก็จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเลือกตั้งกรรมการบริหารจะเป็นไปตามข้อเสนอนะจากคณบดีคณะต่างๆ และบุคคลภายนอกด้วย ทุก 3 ปี จะมีการประเมินโดยกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องและประเมินตนเองด้วย ผู้ที่จะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งมี 2 คน เสนอโดยสภาคณะและอธิการบดี รวมทั้งจากฝ่ายโบสถ์ ไม่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแต่จะได้รับการเลือกกลับมาอีกทุก 3 ปี ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสอธิการบดีจะไม่อยู่ในกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยที่ American University ไม่ได้รับเงินจากรัฐโดยตรงแต่จะได้จากผู้บริจาคภาคเอกชนและการเก็บค่าเล่าเรียน ดังนั้นอัตราเงินเดือนของอธิการบดีอยู่ที่การพิจารณาของคณะกรรมการดูแลเรื่องค่าชดเชยซึ่งจะมีการประเมินและปรับให้เหมาะสม กรรมการสภามหาวิทยาลัยสามารถทำงานให้มหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้แต่ต้องไม่ใช่มหาวิทยาลัยคู่แข่งกับ AU

การสรรหาอธิการบดีซึ่งมีสัญญาการปฏิบัติงาน 5 ปี อาจมาจากคณะที่ปรึกษาส่งให้กรรมการบริหารพิจารณาจากใบสมัครและเสนอแต่งตั้ง คณบดี นักศึกษา และชุมชนอาจเสนอข้อคิดเห็นได้ คณะที่ปรึกษาโดยอาชีพจะเป็นผู้สรรหา ทบสวน สัมภาษณ์ และคัดเหลือเพียง 1 คนเท่านั้น เพื่อเสนอชื่อไปยังกรรมการบริหาร โดยจะพิจารณาจาก คุณสมบัติ ประสบการณ์ การเป็นผู้บริหารที่ดี เก่งในการระดมทุน มีพื้นฐานด้านวิชาการ มีภาวะการเป็นผู้นำ การดำเนินการต้องโปร่งใส เมื่อผู้ได้รับการสรรหาครบสุดท้ายได้มีโอกาสพบกับคณาจารย์ นักศึกษา และชุมชนมหาวิทยาลัยแล้ว ก็จะพิจารณาจากการตอบสนองของกลุ่มคนเหล่านี้

4. Georgetown University

(ศูนย์มอทราสำหรับการศึกษาาระหว่างประเทศ คณะบริการต่างประเทศ)

มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2322 (ค.ศ.1779) โดยบาทหลวง John Carroll เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ที่ไม่แสวงหาผลกำไร โดยมีคณะกรรมการบริหารของมหาวิทยาลัยเป็นศาสนจักรนิกายคาทอลิก นับเป็นมหาวิทยาลัยของโรมันคาทอลิกที่เก่าแก่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา ในปี 2007 มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 6,853 คน ปริญญาโท 4,490 คน มีวิทยาเขต 3 แห่ง มีคณะต่างๆ เช่น คณะนิติศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ คณะบริหารธุรกิจ รวมทั้งคณะบริการต่างประเทศ

คณะบริการต่างประเทศ (School of Foreign Service) ถือเป็นหน่วยงานที่เก่าแก่ของทางมหาวิทยาลัย โดยมีศูนย์มอทราสำหรับการศึกษาาระหว่างประเทศ ซึ่งจะเน้นการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะประเทศจีน เนื่องจากอธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการพยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับประเทศจีน โดยมีการจัดตั้งสาขาของมหาวิทยาลัยในประเทศจีนด้วยเช่นกัน หลักสูตรเอเชียศึกษา ถือได้ว่าเป็นที่นิยม โดยมีการจัดทำหลักสูตรตั้งแต่ระดับปริญญาตรี - ปริญญาเอก

เป้าหมายของศูนย์มอทราสำหรับการศึกษาาระหว่างประเทศ มีดังนี้

1. เน้นความสนใจเกี่ยวกับประเทศจีน ทั้งงานวิจัยและสัมมนาต่างๆ
2. จัดทำวิจัยที่เป็นประโยชน์และเข้มข้นเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะและบุคคลที่สนใจทั่วไป
3. ระดมหาเงินทุนจากทั้งภายในประเทศและในภูมิภาค

ความแตกต่างของศูนย์วิจัยในเอเชียจะมีความแตกต่างกับศูนย์วิจัยในอเมริกา คือ ศูนย์วิจัยในอเมริกาจะเน้นในเรื่องที่มีความสนใจเป็นหลัก โดยไม่ระบุหรือชี้เฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสำคัญ โดยเฉพาะ

ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเศรษฐกิจ หลักสูตรการสอนของศูนย์มอทอราที่มีทั้งหลักสูตรที่เป็นแบบ Degree และ Non degree (เป็นศูนย์ความคิด think-tank) เน้นการเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและปฏิบัติ โดยร่วมมือกับศูนย์ต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานเอกชน โดยไม่เอนเอียงไปเข้าข้างหน่วยงานรัฐบาลแม้ทางศูนย์จะมีความใกล้ชิดกับรัฐบาลก็ตาม

การประเมินของคณาจารย์ที่ทำการสอนในคณะต่างๆ จะพิจารณาจากการสอนร้อยละ 40 และการทำวิจัยอีกร้อยละ 40 พิจารณาจำนวนบทความและสิ่งพิมพ์อีกร้อยละ 20 พิจารณาจากบริการที่ทางคณะมีกับชุมชนในพื้นที่ การประเมินการสอนจะทำงานร่วมกับนักศึกษาในแต่ละเทอม ระดับบัณฑิตวิทยาลัยจะไม่สำคัญเท่ากับระดับนักศึกษาปริญญาตรี นอกจากนี้การแต่งตั้งอาจารย์วัยหนุ่มสาวจะเป็นการสร้างคนรุ่นใหม่ที่ดี การตลาดและประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยก็เป็นเรื่องสำคัญเพื่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สำหรับงบประมาณนั้นเนื่องจากศูนย์มอทอราไม่ได้เป็นหน่วยงานที่หาผลกำไร ได้รับเงินงบประมาณจากการบริจาค ปีละ 600,000 เหรียญสหรัฐซึ่งใช้เกือบหมดทุกปี

5. University of Maryland

มหาวิทยาลัย Maryland เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ใหญ่ที่สุดในรัฐ Maryland แบ่งการบริหารงานออกเป็น 13 วิทยาเขต ได้รับงบประมาณจำนวน 1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ งบประมาณร้อยละ 80 ของมหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลมลรัฐ Maryland ผ่านคณะกรรมการด้านการอุดมศึกษาของรัฐ มหาวิทยาลัยมีคณะกรรมการบริหารจัดการจำนวน 16 - 17 คณะ ประธานของคณะกรรมการทั้ง 13 วิทยาเขต รายงานการดำเนินงานโดยตรงต่อนายกสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย Maryland เป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดสรรที่ดินจากรัฐบาลตาม Morrill Acts of 1862 - 1890

การบริหารงานของมหาวิทยาลัยทั้ง 13 วิทยาเขตมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และเอก รวมทั้งพัฒนาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยที่จะส่งผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยทั้งในระดับประเทศและสากล

มหาวิทยาลัย Maryland ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา โดยมหาวิทยาลัยจะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความร่วมมือให้แก่บริษัทต่างๆ ในด้าน สถิติประชากร โครงสร้างสาธารณชน และธุรกิจที่ดินเพื่อทำให้เกิดการสร้างงานใหม่ๆ ขึ้น นอกจากนี้

ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กรภาคธุรกิจ โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ สถาบันการศึกษา และนักวิชาการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือองค์กรในด้านการรับพนักงานปฏิบัติงาน และการรักษาพนักงานไว้ในองค์กร รวมทั้งข้อมูลด้านแนวโน้มการตลาด เส้นทางสะดวกในการสัญจร การพัฒนาทักษะแรงงานในชุมชน ภาษีและกฎระเบียบต่างๆ ต้นทุนธุรกิจ ผู้นำด้านการเมือง การจูงใจ โครงสร้างพื้นฐาน ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยที่สำคัญต่างๆ ตลอดจนภาคอุตสาหกรรมที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

กลไกหลักในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีร่วมกับชุมชนของมหาวิทยาลัย ได้แก่การระดมทรัพยากรของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนภาคธุรกิจ การดำเนินงานที่สอดคล้องกับกฎหมายรัฐ วัฒนธรรมองค์กร และการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้แก่ภาคอุตสาหกรรม

6. Northern Virginia Community College (NOVA)

วิทยาลัยชุมชน NOVA เป็นหนึ่งใน 23 วิทยาลัยชุมชน ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดโดยมีนักศึกษาเป็นจำนวนถึง 65,000 คนซึ่งอยู่ในวันเกษียณอายุ วัยกลางคน หรือผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน โดยมีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 20 - 80 ปี วิทยาลัยชุมชนไม่ได้จัดหลักสูตรในระดับปริญญา แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะให้แก่ผู้ที่จะศึกษาในระดับปริญญาต่อไป

ในอดีตวิทยาลัยชุมชนมีบทบาทเหมือนวิทยาลัยเทคนิคหรืออาชีวะ แต่ปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนที่ไม่พร้อมจะเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาสี่ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานภายหลังสำเร็จการศึกษา และสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อหลักสูตรสี่ปีในระดับปริญญา โดยปกติจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนวิชาหนึ่งจะมีจำนวน 22-23 คน หากเป็นการบรรยายอาจมีมากกว่า 30 คน อาคารใหม่และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ทำให้การจัดตารางยืดหยุ่นมากขึ้นสำหรับนักเรียน

วิทยาลัยชุมชน NOVA สำนึกความต้องการของผู้เรียนโดยขอข้อมูลจากชุมชน และองค์กรซึ่งจ้างงานในท้องถิ่น ทำให้วิทยาลัยทราบสาขาที่นักศึกษาต้องการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรโดยมีคณะกรรมการผู้ให้คำแนะนำปรึกษาซึ่งมาจากภาคธุรกิจ แต่จะทราบได้ถึงโปรแกรมที่จำเป็นต้องเปิดสอนให้แก่นักศึกษา ในการพัฒนาประสิทธิภาพของวิทยาลัย จะมีการวางแผนพัฒนาทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

ผลที่ได้จากการวางแผนนั้น และประเมินผลว่าการศึกษานำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้หรือไม่อย่างไร แล้วจึงนำข้อประเมินที่ได้มาปรับปรุงการวางแผนในครั้งต่อไป

นักศึกษาที่มีทางเลือกได้สองทางคือทำงานหลังสำเร็จการศึกษาหรือศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาสี่ปี ซึ่งโดยมากนักศึกษาจะได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาให้ศึกษาต่อหลังศึกษาที่วิทยาลัยในระยะเวลาหนึ่ง ในการรับนักศึกษาเข้าเรียนไม่มีเงื่อนไขเนื่องจากการรับเข้าศึกษาเป็นระบบเปิดให้แก่นักเรียนมัธยมหรือบุคคลทั่วไป มีการสอบคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ค่าเล่าเรียนสำหรับนักเรียนที่มาจากต่างประเทศจะสูงกว่า ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องสอบ IELTS / TOEFL

สำหรับเงื่อนไขการรับอาจารย์นั้นวุฒิขั้นต่ำคือ วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโท และประสบการณ์ในการสอนระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 18 ชั่วโมง โดยมีการรับสมัครทั้งจากหน่วยงานด้านเทคนิคและอุตสาหกรรมในท้องถิ่น รวมถึงประกาศรับสมัครงานทั่วไป ส่วนระบบการให้คะแนนนักเรียนนั้นผู้สอนเป็นผู้วางระบบการให้คะแนน โดยไม่มีมาตรฐานการให้คะแนนระดับสถาบัน อย่างไรก็ตามระบบการให้คะแนนในบางวิชา เช่น วรรณคดี อาจมีพื้นฐานอยู่บนความรู้ลึก นักศึกษาก็มีส่วนในการประเมินผลการเรียนการสอนของผู้สอนได้เช่นกัน ในส่วนของการพัฒนารายวิชาใหม่ คณะกรรมการผู้ให้คำปรึกษาแนะนำมีบทบาทในการทบทวนรายวิชาและหลักสูตรโดยมีการปิดบางรายวิชาซึ่งไม่เป็นที่ต้องการและเปิดรายวิชาซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น วิชาไบโอเทคโนโลยี เป็นต้น

คณะกรรมการมหาวิทยาลัยไม่ได้มีอำนาจในการบริหารเพื่อตัดสินใจ แต่เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้น อธิการบดี (President) คือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจและต้องรับผิดชอบต่อประสิทธิภาพของสถาบัน ความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร การจัดการ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร คณะกรรมการอุดมศึกษาของรัฐและนายกสภาวิทยาลัย เป็นผู้ใช้อธิการบดี สภการบริหารคือองค์กรสำคัญในการตัดสินใจ

หลักสูตรอาชีวศึกษาจัดอยู่ในรูปแบบอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ในส่วนอนุปริญญาศิลปศาสตร์จะเน้นการคิดในเชิงปรัชญามากกว่า และยังมีหลักสูตรแบบไม่คิดหน่วยกิตสำหรับบุคคลที่ต้องการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน นอกจากนี้มีการเรียนผ่านระบบออนไลน์ซึ่งนักศึกษานักเรียนสามารถเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้ และยังเริ่มสะสมหน่วยกิตได้ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรของวิทยาลัยชุมชนมีระยะเวลาเรียนไม่เกิน 7 ปี

ค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะถูกเป็นสามเท่าของนักศึกษาต่างชาติ ✕

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการศึกษาดูงาน

1. การศึกษาดูงานด้านอุดมศึกษาซึ่งจัดโดยศูนย์ระดับภูมิภาคด้านอุดมศึกษาและพัฒนาของซีมีโอในครั้งนี้ มีกำหนดการศึกษาดูงานสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาทั้งของรัฐและเอกชน ทำให้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และศึกษาเปรียบเทียบวิธีบริหารจัดการระบบมหาวิทยาลัยในแต่ละแห่ง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนไปในรูปแบบของการแข่งขันมากขึ้น การพัฒนาด้านความเป็นอิสระและคุณภาพจึงมีความจำเป็น นอกจากนี้ระบบการศึกษาในสหรัฐอเมริกาซึ่งเดิมเน้นการวิจัยอย่างมาก ปัจจุบันลดลงเนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณ อย่างไรก็ตามในสถาบันอุดมศึกษาก็ยังให้ความสำคัญแก่งานวิจัยและพยายามหาทางร่วมมือกับองค์กรลักษณะต่างๆ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาและส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าและพัฒนากิจการศึกษามากขึ้น

2. การจัดให้คณะผู้ดูงานได้มีโอกาสเข้าร่วมการประชุมระดับชาติที่จัดโดยสมาคมกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย หรือ AGB เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับสูงจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ของไทย ได้รับความเคลื่อนไหวและแนวโน้มการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกาที่สะท้อนให้เห็นถึงความตื่นตัวทางด้านวิชาการในระดับอุดมศึกษาอย่างยิ่ง เป็นแบบอย่างของการจัดประชุมทางการศึกษาที่หลายประเทศและหลายองค์กรนำมาปรับใช้ในการจัดประชุมเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการแสวงหาความรู้และพัฒนาการทางความคิดของการศึกษา

3. การจัดการศึกษาดูงานมีการเตรียมงานเป็นอย่างดีทั้งในการประสานและความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกาหลายแห่ง รวมทั้งการได้เยี่ยมชมตึกสหประชาชาติที่นิวยอร์ก การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สมิทโซเนียน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของบุคลากรของศูนย์ไรเซด ทำให้เป้าหมายในการเดินทางและการศึกษาดูงานประสบผลสำเร็จ และเป็นที่น่าคิดว่าจะมีการจัดการศึกษาดูงานในลักษณะเช่นนี้ในประเทศอื่นๆ อีกในอนาคต

การเดินทางไปเจรจาความร่วมมือด้านการศึกษากับรัสเซีย ของคณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ

ศุริยา อมตวิวัฒน์*
พานิต กิพย์สุวรรณ**

ความเป็นมา

รัฐบาลไทยและสหพันธรัฐรัสเซียได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-รัสเซีย เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์และแสวงหาแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน ดังนั้น เพื่อให้ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างทั้งสองประเทศมีความคืบหน้าและเป็นรูปธรรมมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดส่งคณะผู้แทนไทยเดินทางไปเยือนสหพันธรัฐรัสเซีย ระหว่างวันที่ 12-17 พฤษภาคม 2551 โดยมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.จรรยาพร ธรณินทร์) เป็นหัวหน้าคณะ และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการเดินทางไปกระชับความร่วมมือระหว่างกัน

[สาระสำคัญจากการเยือน]

ในการเดินทางไปเยือนสหพันธรัฐรัสเซียครั้งนี้ คณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการได้เจรจาความร่วมมือและศึกษาดูงานกับหน่วยงานต่างๆ ของรัสเซียที่มีความโดดเด่นทางด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี หลายหน่วยงาน ได้แก่

1. The Federal Agency for Education

เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์ของรัสเซีย ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้เสนอความร่วมมือกับสถาบันนี้ ดังนี้

A Thai delegation, led by Dr. Charuaypon Torranin, Permanent Secretary, visited Russia from 12 - 17 May 2008. The purpose of the visit was to strengthen education cooperation and identify opportunities to promote cooperation in line with the Memorandum of Understanding, signed by the two countries in 2004. The delegation visited leading agencies and educational institutions including the Federal Agency for Education, Federal Education and Science Service, the People's Friendship University and the State Pushkin Institute of Russian Language. Discussions focused on the possibility of developing exchange programmes for researchers, teachers and students in the fields of Russian language, political science, and mathematics and science, as well as short-course Russian language training for Thai students in Russia.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 6 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านทำวิจัยร่วม

1.2 การสนับสนุนส่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของไทยไปศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3 การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสถาบันอุดมศึกษาของไทย

1.4 การแลกเปลี่ยนนักวิจัย บุคลากร และนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งสองประเทศ

ในขณะเดียวกัน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เสนอความร่วมมือกับสถาบันแห่งนี้ โดยการแลกเปลี่ยนนักวิชาการที่เกี่ยวข้องทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนด้านกระบวนการและเทคนิคการสอนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน

2. Federal Education and Science Service

เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์ของรัสเซีย ซึ่งคณะผู้แทนไทยได้เสนอที่จะดำเนินความร่วมมือกับสถาบันแห่งนี้ ดังนี้

2.1 การรับรองคุณวุฒิและวิทยฐานะของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาของทั้งสองประเทศ

2.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการศึกษา โดยเฉพาะข้อมูลวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัสเซีย

3. Peoples Friendship University

เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัสเซียที่มีนักศึกษาชาวต่างชาติจาก 135 ประเทศเข้ามาศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ในการนี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคณะศิลปศาสตร์ โครงการรัสเซียศึกษาได้เสนอความร่วมมือกับฝ่ายรัสเซีย ดังนี้

3.1 การเชิญอาจารย์ชาวรัสเซียเข้ามาสอนในมหาวิทยาลัยของไทยทางด้านสาขาการเมืองการปกครองและภาษารัสเซีย

3.2 การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักเรียนระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งสอง

4. สถาบันการเรียนการสอนภาษารัสเซีย Pushkin (State Pushkin Institute of Russian Language)

เป็นสถาบันสอนภาษารัสเซียซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักศึกษาต่างชาติ มีหลักสูตรที่ศึกษาที่จัดขึ้นทั้งระยะสั้นและระยะยาว (ตั้งแต่ 4 - 8 สัปดาห์ จนถึงปีการศึกษา) ในโอกาสนี้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคณะศิลปศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ได้เสนอความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ดังนี้

4.1 การเชิญอาจารย์ของสถาบัน Pushkin มาสอนทางด้านการเมืองการปกครองที่คณะรัฐศาสตร์ ในโครงการศูนย์รัสเซียและเครือรัฐเอกราชศึกษา

4.2 การแลกเปลี่ยนครู-อาจารย์ และนักเรียนระหว่างสถาบันทั้งสอง

4.3 การส่งนักศึกษาภาษารัสเซียของคณะศิลปศาสตร์ในโครงการรัสเซียศึกษาเพื่อไปศึกษาภาษารัสเซีย หลักสูตรระยะสั้น 1-10 เดือน

5. Moscow State Institute of International Relations

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคณะศิลปศาสตร์ โครงการรัสเซียศึกษาได้เสนอความร่วมมือกับสถาบันแห่งนี้ ดังนี้

5.1 การแลกเปลี่ยนนักเรียนไทยที่เรียนภาษารัสเซียกับนักศึกษารัสเซียที่เรียนภาษาไทย

5.2 การจัดหลักสูตรฝึกอบรม 7 สัปดาห์ ให้แก่นักศึกษาไทยในด้านภาษารัสเซียและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

6. Institute of Eastern Studies, Academy of Science

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคณะศิลปศาสตร์ ได้เสนอความร่วมมือในการจัดทำพจนานุกรมไทย-รัสเซีย

7. Center of International Studies

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคณะศิลปศาสตร์ ได้เสนอความร่วมมือในการส่งนักศึกษาไทยไปศึกษาภาษารัสเซียในหลักสูตรระยะสั้น

8. Kolmogorov School of Moscow State University

เป็นโรงเรียนประจำระดับมัธยมซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของ Moscow State University โดยแต่ละปีจะมีการคัดเลือกนักเรียนที่มีความเป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์ และฟิสิกส์ ประมาณ 200 คน จากทั่วประเทศเข้ามาศึกษา ส่วนอาจารย์ผู้สอนจะเป็น Professor จาก Moscow State University ซึ่งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ของไทยได้มีการจัดทำความตกลงความร่วมมือระหว่างทั้งสองโรงเรียน ตั้งแต่ปี 2547 ดังนั้น จึงได้เสนอความร่วมมือกับโรงเรียนแห่งนี้หลายลักษณะ ได้แก่ การเชิญครูชาวรัสเซียที่เชี่ยวชาญด้านฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ ภาษารัสเซีย และเทคโนโลยีเข้ามาสอนในโรงเรียนของไทย ระยะเวลาตั้งแต่ 1-3 เดือน หรือ 1 ปี (ขึ้นอยู่กับการทำข้อตกลง) การจัดส่งสัมมนา การจัดการแข่งขันทางวิชาการ การจัดค่ายเยาวชน การประชุมปฏิบัติการสำหรับเด็กอัจฉริยะในวิชาคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และเทคโนโลยี การสนับสนุนการรับนักเรียนไทยที่มีความเป็นเลิศด้านฟิสิกส์ และคณิตศาสตร์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำในรัสเซีย และการส่งเสริมด้านความสัมพันธ์กับโรงเรียนที่เป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และเทคโนโลยี เป็นต้น

[การพบปะกับนักเรียนทุนภายใต้โครงการ 1 อำเภอ 1 ทุน]

คณะผู้แทนไทยได้มีโอกาสพบปะกับนักเรียน/นักศึกษาไทยที่เดินทางไปศึกษา ณ กรุงมอสโก ภายใต้โครงการทุนการศึกษา 1 อำเภอ 1 ทุน ทั้งรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 โดยได้สอบถามความเป็นอยู่ของเด็กนักศึกษาไทย ความก้าวหน้าของการศึกษา รวมทั้งปัญหาและข้อขัดข้องต่างๆ ทำให้นักเรียนไทยรู้สึกอบอุ่นและมีกำลังใจในการศึกษา สำหรับข้อคิดเห็นที่ได้รับจากนักเรียนไทยนั้นมีข้อเสนอแนะว่าในการเดินทางไปศึกษาต่อที่สหพันธรัฐ

รัสเซียควรมีการเตรียมการเรื่องภาษารัสเซียเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการเตรียมพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา เพราะจะเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาที่รับทุนเป็นอย่างมาก เนื่องจากชาวรัสเซียส่วนใหญ่จะไม่ใช้ภาษาอังกฤษ และการศึกษาวิชาการจะเป็นเรื่องเทคนิคที่ใช้ศัพท์เฉพาะด้าน ๙

การประชุมคณะทำงานร่วมไทย - มาเลเซีย ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา ครั้งที่ 1

บนิษฐา ท้านิติศัย*

โกมุที ยมณันท์**

กระทรวงศึกษาธิการไทย - มาเลเซีย พร้อมขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาภายใต้กรอบ MOU

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานร่วมไทย-มาเลเซีย ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 19 - 20 มิถุนายน 2551 ณ โรงแรมอมาริวิวเดอเรีย กรุงเทพฯ โดยการประชุมฯ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการไทยและมาเลเซียภายใต้กรอบความร่วมมือบันทึกความเข้าใจด้านการศึกษาซึ่งได้มีการลงนามความร่วมมือระหว่างกัน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของทั้งสองประเทศ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2550 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

พิธีเปิดการประชุมฯ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2551 เวลา 09.00 น. โดย ดร.จรวัยพร ธรณินทร์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการไทยเป็นประธานฯ ร่วมกับปลัดกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียได้กล่าวถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยและมาเลเซีย ในการดำเนินกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนเชิงบูรณาการ ทั้งการพัฒนาศักยภาพ จิตใจ อารมณ์ และร่างกาย โดยการประชุมฯ จะสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกันในการพัฒนาศักยภาพครู นักเรียน ตลอดจนเสริมสร้างความแข็งแกร่งและเชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันการศึกษาของทั้งสองประเทศ

ในระหว่างการประชุมคณะทำงานฯ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้ ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ประธานการประชุมฝ่ายไทย ร่วมกับ Y. Bhg. Tan Sri Dr.Zulkurnain bin Haji Awang ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย คณะผู้แทนไทยได้

The Thai Ministry of Education hosted the first joint working group meeting between Thailand and Malaysia in Bangkok during 19 - 20 June 2008. The aim of the meeting was to strengthen educational cooperation between Malaysia and Thailand under the Memorandum of Understanding, signed in Kuala Lumpur on 21 August 2007. The Opening Ceremony was presided over by Dr. Charuaypon Torranin, Permanent Secretary. Deputy Permanent Secretary, Dr. Chinnapat Bhumirat co-chaired the meeting together with Y. Bhg. Tan Sri Dr. Zulkurnain bin Haji Awang, Secretary-General of Education, Malaysia. Both countries agreed on cooperation in the areas of curriculum and teacher development, building school networking, performing arts, vocational and technical education and special education.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 6 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นำเสนอแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านการศึกษาไทย - มาเลเซีย (2551-2555) ต่อคณะผู้แทนมาเลเซีย โดยแผนปฏิบัติการฯ มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซียให้แน่นแฟ้นขึ้นด้วยการเน้นกิจกรรมหลัก 5 ด้านประกอบด้วย

1) **การจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิชาชีพครูและผู้สอนด้านอิสลามศึกษา** ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการผลิตและพัฒนาครู/ผู้สอนด้านอิสลามศึกษา การฝึกอบรมหลักสูตรอิสลามศึกษาแก่ครู/ผู้สอนศาสนาอิสลามของไทยอย่างเป็นระบบ การเป็นศูนย์กลาง/เครือข่ายการพัฒนาการสอนอิสลามศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย รวมทั้งการกำหนดกรอบมาตรฐานครู/ผู้สอนด้านอิสลามศึกษาและกรอบมาตรฐานโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม

2) **การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้านอิสลามศึกษา** เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้านอิสลามศึกษาที่มีมาตรฐานเดียวกันสำหรับสถานศึกษาของหน่วยงานทุกสังกัด และมีการบูรณาการการศึกษาด้านศาสนากับการศึกษายาสายสามัญ และการศึกษาวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรภาษามลายูและภาษาอาหรับในสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

3) **การพัฒนาครูผู้สอนด้านอิสลามศึกษา (ครูต้นแบบ) ทุกระดับ** เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านอิสลามศึกษาตามแนวทางหลักสูตรที่บูรณาการด้านการศึกษาด้านศาสนากับการศึกษายาสายสามัญและการศึกษาวิชาชีพ และใช้ครูต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้/ขยายผลไปสู่ครู/ผู้สอนด้านอิสลามศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับการศึกษาต่อไป

4) **การพัฒนาเครือข่ายสถาบัน** เน้นกิจกรรมความร่วมมือที่ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษา สถานศึกษาของไทยและมาเลเซีย โดยอาศัยกลไกการแลกเปลี่ยนบุคลากร/นักศึกษาร่วมมือทางวิชาการวิจัย/วัฒนธรรม เป็นต้น

5) **การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างไทย-มาเลเซีย** การส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือหลากหลายรูปแบบเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย

การให้ความร่วมมือต่อข้อเสนอฝ่ายไทย

ฝ่ายมาเลเซียยินดีให้การสนับสนุนฝ่ายไทยในหลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานตาม**แผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-มาเลเซีย (2551 - 2555)** ข้างต้น ดังนี้

1. **การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาศาสนาอิสลาม** ให้มีการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีมาตรฐาน และมีลักษณะบูรณาการด้านการศึกษาด้านศาสนากับการศึกษายาสายสามัญและการศึกษาวิชาชีพเข้าด้วยกัน โดยมาเลเซียยินดีที่ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาในไทยโดยเฉพาะด้าน J-QAF

2. **การพัฒนาครูต้นแบบ** เพื่อพัฒนาศักยภาพของครู/ผู้สอนด้านอิสลามศึกษาตามแนวทางหลักสูตรที่มีลักษณะบูรณาการโดยให้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นร่วมกัน (joint training) ที่ประเทศไทยหรือมาเลเซีย ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน โดยจัดฝึกอบรมในสถานศึกษาที่ใกล้เขตชายแดนไทย-มาเลเซีย ในลักษณะ cost sharing กล่าวคือ ประเทศเจ้าภาพจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในประเทศ สำหรับบัตรโดยสารระหว่างประเทศผู้เดินทางจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

นอกจากนี้ ฝ่ายมาเลเซียยังยินดีให้การสนับสนุนการฝึกอบรมให้แก่ครูไทย ดังนี้

- การผลิตสื่อการสอนศาสนาอิสลาม โดยยินดีให้การฝึกอบรมครูไทยที่ประเทศมาเลเซียจำนวน 100 คน เป็นรุ่นที่ 2 ในเดือนสิงหาคม 2551 ดังเช่นที่เคยฝึกอบรมครูไทยในสาขาดังกล่าวระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม - 8 กันยายน 2550 ที่ผ่านมา

- การส่งคณะครูมาเลเซียเพื่อช่วยเหลือครูสอนภาษาบารุฮาซาร์ มลายู และอารบิกในประเทศไทย

3. **การเสริมสร้างเครือข่ายโรงเรียน** โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนครู นักเรียน และผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ โรงเรียนสอนศาสนา โรงเรียนเทคนิคและอาชีวศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยฝ่ายมาเลเซียจะจัดส่งรายชื่อโรงเรียน 20 โรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตอนเหนือของมาเลเซียใกล้ชายแดนไทย เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายโรงเรียนกับประเทศไทย

การให้ความร่วมมือต่อข้อเสนอฝ่ายมาเลเซีย

ในระหว่างการประชุม คณะผู้แทนมาเลเซีย ซึ่งนำโดย Y. Bhg Tan Sri Dr. Zulkurnain bin Haji Awang ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย พร้อมทั้ง Dato' Alimuddin Mohd Dom อธิบดีกรมการศึกษา Dr. Ramli Hasan รองปลัดกระทรวงอุดมศึกษา Mr. Mohd. Zulkifli Mohammed เลขาธิการสำนักวิเทศสัมพันธ์ Mr.Haji Abd. Rashid Ngah ผู้อำนวยการสำนักอิสลามศึกษา และ Mr. Ali Syahbana Sabaruddin ผู้แทนสถานทูตมาเลเซียประจำประเทศไทย ได้เสนอการดำเนินกิจกรรมร่วมกับประเทศไทย ดังนี้

1. การฝึกอบรมที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ฝ่ายมาเลเซียได้ขอให้ประเทศไทยจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ครูนาฏศิลป์มาเลเซีย 2 คน เพื่อมาฝึกอบรมหรือร่วมปฏิบัติด้านการประเมินผลการสอนวิชานาฏศิลป์ในประเทศไทย 1 - 2 สัปดาห์ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรมแจ้งว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ซึ่งรับผิดชอบงานด้านนาฏดุริยางคศิลป์และศิลปวัฒนธรรมของชาติมีศักยภาพในการให้ความร่วมมือดังกล่าวได้ ทั้งนี้ควรมีการหารือในรายละเอียดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงวัฒนธรรมยังสนใจที่จะมีความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนครูไทยไปอบรมด้านนาฏศิลป์ที่มาเลเซีย

2. การฝึกอบรมในสถาบันอาชีวศึกษา ฝ่ายมาเลเซียขอให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาดูงานให้แก่ครูชาวมาเลเซียมาฝึกอบรม หรือร่วมปฏิบัติงานในลักษณะ attachment ที่สถาบันการศึกษาของอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรม ด้านการต้อนรับและการท่องเที่ยว และด้านอุตสาหกรรมโรงงาน ซึ่งในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษายินดีให้ความร่วมมือในการจัดฝึกอบรมด้านเกษตรกรรมที่วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีบางไทร (Bang Sai College of Agriculture and Technology) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และการดูงานด้านการต้อนรับ (hospitality) และการท่องเที่ยว ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

ในส่วนของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความสนใจที่จะขยายโครงการอบรมการสอนทำอาหารไทยที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียด้วย

3. การดูงานด้านการศึกษาพิเศษ ฝ่ายมาเลเซียขอให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการอบรมด้านการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางร่างกาย และการศึกษาสำหรับผู้พิการทางการใสต โดยในเบื้องต้นสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความร่วมมือจัดการฝึกอบรมสำหรับผู้พิการทางร่างกาย และการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการทางใสตที่โรงเรียนใสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยในขั้นตอนต่อไปฝ่ายมาเลเซียจะขอความร่วมมือจัดการฝึกอบรมที่วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจะมีการหารือในรายละเอียดต่อไป

4. การจัดโครงการสัมมนา ฝ่ายมาเลเซียขอให้กระทรวงศึกษาธิการไทยร่วมจัดโครงการสัมมนาเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำ (leadership) ระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยผู้เข้าสัมมนาฯ ประกอบด้วยครูใหญ่โรงเรียนในประเทศไทยและมาเลเซีย ประเทศละ 10 คน เนื้อหาการสัมมนาฯ ประกอบด้วย การพัฒนาภาวะผู้นำ การศึกษาดูงานในประเทศไทยและมาเลเซีย โดยประเทศเจ้าภาพจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในประเทศ สำหรับบัตรโดยสารระหว่างประเทศ ผู้เดินทางหรือหน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

ความร่วมมืออื่นๆ

1. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เสนอความร่วมมือกับฝ่ายมาเลเซียในการดำเนินงานวิจัยร่วมระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้งการแลกเปลี่ยนคณาจารย์ นักเรียน และผู้เชี่ยวชาญระหว่างกันในระดับอุดมศึกษา

2. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะจัดให้มีการสัมมนาประจำปี (Annual Seminar) เพื่อเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยของทั้งสองประเทศได้นำผลการวิจัยหรือประสบการณ์มานำเสนอและแลกเปลี่ยนระหว่างกัน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะประสานเรื่องดังกล่าวกับ Education Policy Research & Planning Division (EPRD) กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย

3. สำนักงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ประสงค์จะมีความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่ประเทศมาเลเซีย เพื่อสนับสนุนให้คนไทยที่มาเลเซียได้มีโอกาสเรียนภาษาไทย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับมาเลเซีย ✕

การประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 14 และการประชุมหารือในการจัดทำร่างแผนงานและงบประมาณยูเนสโก ปี 2010 - 2011

ศุริยา อมตวิวัฒน์*
สุปราณี คำยวง**

ความเป็นมา

การประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก เป็นการประชุมที่ยูเนสโกจัดขึ้นทุก 4 ปี เพื่อเป็นเวทีสำหรับคณะกรรมการแห่งชาติในการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือของยูเนสโก ตลอดจนรับทราบกิจกรรมที่ ยูเนสโกจะริเริ่มดำเนินการ และสร้างเครือข่ายและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการแห่งชาติ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยในปีนี้ คณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยยูเนสโก ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ครั้งที่ 14 (14th Quadrennial Conference of National Commissions for UNESCO of Asia and the Pacific Region) ระหว่างวันที่ 19 - 20 พฤษภาคม 2551 โดยหัวข้อหลักของการประชุม คือ “Strengthening Partnerships and Collaboration in Asia and the Pacific Region”

สำหรับการประชุมหารือของผู้อำนวยการใหญ่ ยูเนสโกกับประเทศสมาชิกในการจัดทำร่างแผนงานและงบประมาณยูเนสโก ปี 2010 - 2011 (Director-General’s Consultation with National Commissions for UNESCO in Asia and the Pacific on the Preparation of the Draft Programme and Budget for 2010-2011: 35C/5) เป็นการประชุมที่จัดขึ้นทุก 2 ปี และในครั้งนี้ ฟิลิปปินส์ เป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 21 - 23 พฤษภาคม 2551 ภายหลังจากการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิก เกี่ยวกับความสนใจและข้อคิดเห็นของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเกี่ยวกับแผนงานและงบประมาณของยูเนสโก โดยระหว่างการประชุมหารือครั้งนี้ ได้จัดให้มีการประชุมหารือประเทศในแต่ละ cluster ซึ่งไทยอยู่ในกลุ่ม cluster ของสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ และประเทศสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม cluster นี้ ประกอบด้วย กัมพูชา ลาว สหภาพพม่า เวียดนาม สิงคโปร์และไทย

Representatives of the Thai National Commission for UNESCO, led by its Secretary-General, Dr. Chinnapat Bhumirat, were among the forty six regional representatives who attended the 14th Quadrennial Conference of National Commissions for UNESCO of Asia and the Pacific Region and Director-General’s Consultation on the Preparation of the Draft Programme and Budget for 2010 - 2011. The two meetings took place in Manila, Philippines during 19 - 23 May 2008. Opportunities were provided to discuss and comment upon sectoral and inter-sectoral approaches to strengthening partnerships in the region; ways to enhance networking and partnerships with the broader UNESCO family and partners; and the organization’s decentralisation strategy.

สำหรับองค์ประกอบของคณะผู้แทนไทย ประกอบด้วย นายชินภัทร ภูมิรัตน รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก เป็นหัวหน้าคณะ นางสาวไรรัตน์ แสงบุญนำ ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นางสาวศุริยา อมตวิวัฒน์ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และนางสาวสุปราณี คำยวง เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

**1. การประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก
ของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก**

สรุปสาระการประชุม

การประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก จัดขึ้นในสองวันแรกคือ วันที่ 19 และ 20 พฤษภาคม 2551 มีพิธีเปิดการประชุม ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2551 เวลา 09.00 น. โดยนางกลอเรีย มาคาปากัล อาโรโย ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นประธานในพิธีเปิด และได้กล่าวปาฐกถาพิเศษ โดยมีใจความสำคัญโดยสรุปว่าฟิลิปปินส์ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ระยะกลางของยูเนสโก ประจำปี 2008 - 2013 อาทิ การส่งเสริมการศึกษาเพื่อปวงชนและการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ การระดมกำลังเพื่อส่งเสริมความรู้และนโยบายด้านวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การเผชิญกับสิ่งท้าทายทางสังคมและจริยธรรม (เช่น ความยากจน ชีววิทยา และสิทธิมนุษยชน) การส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม และวัฒนธรรมสันติภาพ รวมถึงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในทุกพื้นที่ ทั้งนี้ ประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์ได้ย้ำว่า ได้นำเอาวัตถุประสงค์ในแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวไว้เป็นโครงการที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องของรัฐบาล โดยมีหุ้นส่วนในการดำเนินการ คือ ยูเนสโก รัฐบาลฟิลิปปินส์ ประเทศสมาชิกของยูเนสโกในภูมิภาคสำหรับสาระของการประชุม สรุปได้ดังนี้

ข้อริเริ่มระดับภูมิภาค และความร่วมมือของแต่ละสาขางาน และงานข้ามสาขาของยูเนสโก

ในหัวข้อนี้ ผู้แทนของสำนักงานภาคสนามของยูเนสโก (field office) ได้ชี้แจงข้อริเริ่มต่างๆ ที่ยูเนสโกได้ดำเนินการและกำลังจะดำเนินการในแต่ละสาขางาน ตลอดจนความร่วมมือข้ามสาขาของยูเนสโก ดังนี้

การศึกษา - เน้นโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเพื่อปวงชนที่ครอบคลุม 6 โครงการใหญ่ๆ อาทิ การใช้ ICT ในการศึกษา นโยบายด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการให้ความสำคัญกับการมัธยมศึกษาและการอุดมศึกษาเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้กับเยาวชนในการเข้าถึงการทำงาน

วิทยาศาสตร์ - เน้นความสำคัญของโครงการเตรียมรับมือภัยพิบัติต่างๆ และย้ำความสำคัญของโครงการข้ามสาขาวิชา (Intersectoral Programme) ทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Decade of Education for Sustainable Development) และการพัฒนาเครือข่ายด้านวิทยาศาสตร์ผ่านทาง e-learning

สังคมศาสตร์ - ให้ความสำคัญกับเรื่อง ชีว-จริยศาสตร์ และจริยศาสตร์ ที่จะดำเนินการในปี 2008 - 2009 การสร้างความเข้มแข็ง

วัฒนธรรม - เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ และกระแสหลัก (mainstream) ด้านความหลากหลายทาง

วัฒนธรรม โดยใช้หุ้นส่วน และระบบปฏิบัติการโดยเฉพาะการทำงานของ UN country team

การสื่อสารและสารสนเทศ - เน้นให้มีความสำคัญกับโครงการมรดกความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World-MOW) โครงการระหว่างประเทศว่าด้วยการพัฒนาการสื่อสาร (International Programme for the Development of Communication-IPDC) โครงการสารสนเทศเพื่อปวงชน (Information for All Programme-IFAP) ตลอดจนบทบาทของสื่อในการดำเนินโครงการต่างๆ

ภายหลังการนำเสนอของผู้แทนยูเนสโกแล้ว ประเทศสมาชิกรวมทั้งประเทศไทยได้อภิปรายให้ข้อคิดเห็นโดยส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนโครงการและกิจกรรมตามที่ยูเนสโกนำเสนอ และย้ำให้ยูเนสโกสนับสนุนการดำเนินโครงการที่ตรงกับความต้องการของประเทศสมาชิกในภูมิภาคให้มากที่สุด อาทิ การศึกษาเพื่อปวงชน การศึกษาเพื่อสันติภาพ การเรียนร่วม การศึกษาวิทยาศาสตร์ การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ให้สนุก การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ชีวจริยศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

การสนับสนุนเครือข่ายและหุ้นส่วนเพื่อขยายครอบครัวของยูเนสโก

ผู้แทนของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นหุ้นส่วนของยูเนสโก อาทิ ศูนย์ระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SEA CLLSD) ศูนย์ระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วยการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ (APCEIU) ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการฝึกอบรมด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท (INRULED) ศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียและแปซิฟิกเพื่อยูเนสโก (ACCU) ได้นำเสนอการดำเนินโครงการต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนงานของยูเนสโก

หลังจากนั้น ประเทศสมาชิกได้แสดงข้อคิดเห็นโดยสรุปว่า ศูนย์ระดับภูมิภาค เช่น INRULED, APCEIU และ ACCU ควรร่วมมือกับยูเนสโกให้ใกล้ชิดมากขึ้นเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และศูนย์ต่างๆ ดังกล่าวควรแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมที่ได้ดำเนินการให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกได้รับทราบด้วย เนื่องจากเป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมให้ยูเนสโกเป็นที่รู้จักมากขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนในเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (ASP) และ UNESCO Chairs เป็นหุ้นส่วนที่สำคัญซึ่งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกควรส่งเสริมความร่วมมือให้มากขึ้น

การดำเนินการปฏิรูปสหประชาชาติ “UN Delivering as One” ในระดับประเทศ และยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจของยูเนสโก : บทบาทและการสร้างความเข้มแข็งให้กับคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก

Mr. Hans d’Orville ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ ได้อธิบายการปฏิรูปสหประชาชาติว่าเป็นเหมือนการค้นหาความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องของส่วนต่างๆ ความมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของ

การส่งมอบงาน โดยได้กล่าวย้ำหลักการสำคัญของ “Delivering as One” ที่จัดทำขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2006 ได้แก่ 1) ความเป็นเจ้าของและภาวะผู้นำของรัฐบาล 2) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 3) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาระหว่างประเทศ 4) ความหลากหลายของวิธีการ 5) ความเชื่อมโยงการปฏิบัติการตามปทัศถาน 6) หนึ่งแผน/โครงการ 7) กรอบงบประมาณเดียว 8) หนึ่งผู้นำ 9) การดำเนินโครงการเป้าหมายเฉพาะโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง 10) หนึ่งสำนักงาน 11) การเคารพในศักยภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง 12) ความเชี่ยวชาญด้านเทคนิค 13) การบูรณาการโครงการระดับโลกและระดับภูมิภาคไว้ในแผนงานโครงการระดับชาติ ซึ่งประเทศที่ได้รับเลือกให้ดำเนินการตาม Delivering as One จำนวน 8 ประเทศ รวมทั้ง เวียดนามและปากีสถาน

หากหน่วยงานสหประชาชาติร่วมกันดำเนินโครงการ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกจะมีหน้าที่ต่างๆ อาทิ เป็นแหล่งข้อมูล เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษา สนับสนุนให้สำนักงานภาคสนาม (field offices) ในการหารือกับกระทรวง/หน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานประสานกับยูเนสโก เข้าร่วมในการดำเนินโครงการระดับประเทศและกลไกการติดตามผล ให้การสนับสนุนการเสนอโครงการ Participation Programme ต่อยูเนสโก เผยแพร่บทบาทและกิจกรรมของยูเนสโก ประสานงานระหว่างยูเนสโกและหน่วยงานระดับชาติ ตลอดจนช่วยระดมทรัพยากรต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก มีบทบาทและมีศักยภาพมากขึ้น ควรมีการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ทำงานประสานกับ UN Country Team ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประชุมหารือประเทศสมาชิกเกี่ยวกับร่างแผนงานและงบประมาณยูเนสโก ปี 2010-2011

Mr. Hans d’Orville ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ได้กล่าวถึงสิ่งที่ท้าทายสำคัญก่อนหารือประเทศสมาชิกเกี่ยวกับการร่างแผนงานและงบประมาณดังนี้

- ☛ รักษาความเชื่อมต่อและการบูรณาการระหว่างเอกสาร 34 C/4 ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะกลางของยูเนสโก และเอกสาร 35 C/5 ซึ่งเป็นแผนงานและงบประมาณระยะ 2 ปี

- ☛ ดำเนินการเชิงรุกเกี่ยวกับความต้องการในระดับประเทศ ในบริบทของการปฏิรูปสหประชาชาติ และเผยแพร่แบบใหม่ของ UNDAFs และให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม มีบทบาทในการดำเนินการในโครงการระดับชาติ

- ☛ ปรับปรุงบทบาทหลักของยูเนสโกและความสามารถหลักในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง และเพิ่มจุดเน้นให้ประเทศสมาชิกในเรื่องความแข็งแกร่งด้านบุคลากรภายใต้ระบบความร่วมมือพหุภาคี

ประเทศสมาชิกหลายประเทศเสนอให้ยูเนสโก

จำกัดกิจกรรมให้น้อยลง เพื่อเน้นให้ความสำคัญกับโครงการหลักๆ และเน้นให้มีการทำงานข้ามสาขา การใช้ ICT ทางการศึกษา เครือข่ายโครงการเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (Associated Schools Project) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร การให้คำปรึกษาด้านนโยบาย การศึกษาสันติภาพ การศึกษาวิทยาศาสตร์ สิทธิมนุษยชน การศึกษาศิลปะ พหุภาษา การเทคนิค การอาชีวศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการดำเนินการภายใต้การดำเนินโครงการการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกยังเสนอให้ยูเนสโกแสวงหาหุ้นส่วน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์การระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาคต่างๆ อาทิ ซีมีไอ อาเซียน UNESCO Chairs ศูนย์ category 2 Agreement และ MOU ที่มีอยู่แล้ว เข้ามาช่วยสนับสนุนงานให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น และเสนอให้ยูเนสโกปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ชัดเจนขององค์การ โดยการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับองค์การและกิจกรรมแก่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และเยาวชน ส่งเสริมการดำเนินโครงการ Flagship การสนับสนุนโครงการที่ประสบความสำเร็จ (WHC IOC MAB) เข้าสู่ตลาดมากขึ้น ตลอดจนการจ้างทีมมืออาชีพมาปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชน

สำหรับการจัดการงบประมาณพิเศษ (Extrabudgetary Resources) ประเทศสมาชิกเสนอให้ยูเนสโกดำเนินการกระจายอำนาจให้กับสำนักงานส่วนภูมิภาค (Regional Offices) และเร่งระดมทุน ตลอดจนจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์และเป็นมืออาชีพให้มากขึ้นด้วย

[บทสรุป]

การประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของประเทศในเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 14 และการประชุมหารือในการจัดทำร่างแผนงานและงบประมาณยูเนสโกปี 2010-2011 นับได้ว่าเป็นการประชุมที่มีประโยชน์มาก เนื่องจากทำให้ประเทศสมาชิกได้มีโอกาสได้รับทราบทิศทางและกรอบการดำเนินงานของยูเนสโกที่ชัดเจน และยังมีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกัน เพื่อนำบทสรุปที่ได้รับจากที่ประชุมนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดโครงการและกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และตรงกับความต้องการของแต่ละประเทศและภูมิภาคของตนให้มากที่สุด ✕

มรดกโลกในประเทศโรมาเนีย : สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ Danube River

เรื่องและภาพโดย สาวตรี สุวรรณสภิตย์*

สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ เป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำดานูบ (Danube River) ที่มีชื่อเสียงของยุโรปไหลลงมาพบกับทะเลดำ (Black Sea) ในดินแดนที่มีชื่อเรียกว่า “โดโบรเจียตอนเหนือ” (Northern Dobrogea) ทางสุดปลายตะวันออกของประเทศโรมาเนียติดกับพรมแดนด้านใต้ของประเทศยูเครน

ดินแดนในบริเวณนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเป็นบริเวณที่เทือกเขาที่เก่าแก่ที่สุดในโลกคือ เทือกเขาคาร์พาเทียน (Carpathian) อายุประมาณ 400 ล้านปี ตั้งอยู่ขนานข้างบริเวณที่ราบลุ่มอันเป็นสามเหลี่ยมปากแม่น้ำที่เป็นพื้นที่ที่มีอายุน้อยที่สุดในยุโรป นั่นคือสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ ซึ่งมีอายุประมาณ 6,000 ปีเท่านั้นเอง

ณ จุดสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบนี้ แม่น้ำดานูบได้แยกตัวออกเป็น 3 สาขา ซึ่งมีชื่อเรียกว่า แม่น้ำดีเลีย ชูลีนา และสปานตุเกออร์เก้ ทำให้เกิดเป็นบริเวณชุ่มน้ำกว้างถึง 4,152 ตารางกิโลเมตร ซึ่ง 3,446 ตารางกิโลเมตรอยู่ในดินแดนของประเทศโรมาเนีย บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบนี้เป็นที่ดินหรือแผ่นดินที่อายุน้อยที่สุดในยุโรปและมีความแข็งแรงมั่นคงถาวรน้อยที่สุด

This article, written by Ms. Savitri Suwansathit, former Deputy Permanent Secretary and former Secretary-General of the Thai National Commission for UNESCO, takes the reader to visit the Danube Delta, inscribed on the World Heritage List and RAMSAR site in 1991. The Danube Delta is the largest European wetland and reed bed as well as Europe’s largest water purification system. The area, which comprises 30 diverse ecosystems, is made up of countless lakes and channels and provides a home and breeding ground for 150 fish species and 300 bird species.

แม่น้ำดานูบมีต้นกำเนิดมาจากลำธารเล็กๆ บนที่ราบด้านตะวันออกของเทือกเขาแอลป์พอสต์ในประเทศเยอรมนีนั้น ไหลผ่านประเทศเยอรมนี ออสเตรีย เช็กโกสโลวาเกีย ฮังการี โครเอเชีย ยูโกสลาเวีย บัลแกเรีย โรมาเนีย และโมลโดวา มีความยาว 2,860 กิโลเมตร มีปริมาณน้ำไหลลงสู่แม่น้ำเฉลี่ยทั้งปีประมาณ

* อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศ และอดีตเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

6,430 ไร่ ไร่ต่อไร่ที่ แต่เมื่อมาถึงบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำและแยกออกเป็นลำน้ำ 3 สาขาแล้ว ก็ทำให้เกิดบริเวณที่ดินบางเบาตลอดไปหมด อันประกอบด้วยตงหญ้าปล้องที่กว้างใหญ่ที่สุดในโลก กว้างถึง 1,563 ตารางกิโลเมตร เป็นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ปลานานาชนิดมากกว่า 150 ชนิดมาอาศัยอยู่ และเป็นที่ยลบนทำรังของบรรดานกพันธุ์ต่างๆ อีกถึง 300 พันธุ์ นับว่าเป็นแหล่งที่มีความหลากหลายทางระบบนิเวศน์มาก คือ มีความหลากหลายถึง 30 ระบบนิเวศน์อยู่ที่นี่

สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบนี้ได้รับการประกาศเป็นเขตสงวนชีวมณฑลของยูเนสโก (UNESCO MAB Biosphere Reserce) ที่สำคัญมากในยุโรป โดยประเทศโรมาเนียกับประเทศยูเครนดูแลร่วมกัน (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ DDBR ซึ่งมีเว็บไซต์ : arbddd@ddbra.ro) และยังมีสถาบันวิจัย (เว็บไซต์ : www.indd.tim.ro) ซึ่งสามารถให้ข้อมูลแก่นักศึกษา ครู และนักวิจัยจากทั่วโลกได้อย่างดี ทั้งนี้อนุสัญญา RAMSAR ก็ได้ประกาศให้สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความสนใจ ใ้ระวางเป็นพิเศษของนานาชาติ นอกจากนั้นยูเนสโกก็ได้ประกาศขึ้นบัญชีพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบให้เป็นเขตมรดกโลกทางด้านธรรมชาติในปีค.ศ. 1991 โดยกำหนดเขตคุ้มครองสำคัญ (Core Zone) ไว้ถึง 547,000 เฮกตาร์

การเดินทางไปปากแม่น้ำดานูบ

ผู้เขียนโชคดีที่ได้เดินทางไปในคณะถ่ายทำสารคดี “สุดหล้าฟ้าเขียว” ชุดมรดกโลก ซึ่งได้เข้าไปถ่ายทำมรดกโลก 6 แห่ง ในประเทศโรมาเนียเมื่อกลางเดือนพฤษภาคม 2551 เวลานั้นเป็นช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิ ในประเทศโรมาเนียพอดี จึงเป็นช่วงที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบมีความอุดมสมบูรณ์เต็มที่ และทำให้ผู้ไปเยือนเข้าใจถึงความสำคัญของพื้นที่ปากน้ำอันยิ่งใหญ่

ในแง่ของเขตสงวนชีวมณฑลที่สำคัญของโลกและมรดกของมนุษยชาติด้วย

เราบินจากกรุงเทพฯโดยสายการบินเตอร์กิชแอร์ไลน์เป็นเวลา 11 ชั่วโมง ไปเปลี่ยนเครื่องที่อิสตันบูล และบินต่ออีก 2 ชั่วโมงก็ถึงกรุงบูคาเรสต์ นครหลวงของประเทศโรมาเนีย เราได้รับการเชื้อเชิญให้ไปชมอาคารรัฐสภาอันมโหฬารซึ่งสร้างในสมัยผู้นำเผด็จการคอมมิวนิสต์ผู้มีนามกระฉ่อนไปทั่วโลก คือ “นิโคไลเซาเซสโก” ผู้ซึ่งสามารถครองความเป็นผู้นำได้นานถึง 25 ปี จนกระทั่งเป็นที่เกลียดชังและเกรงกลัวของประชาชนเกือบทั้งประเทศตลอดจนลูกน้องในฝ่ายทหารและพลเรือน จนในที่สุดก็ถูกปฏิวัติล้มล้างไปในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1989 ทำให้โรมาเนียได้เปลี่ยนแปลงเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยในวันนี้

อาคารรัฐสภาแห่งนี้เป็นอาคารสถาปัตยกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยเป็นรองจากตึกเพนตากอนของสหรัฐอเมริกาเท่านั้น จนได้ถึง 300,000 คน มีห้องลับประดับประดาอย่างใหญ่โตวิจิตรพิสดารจำนวนมากมายนับไม่ถ้วน เพียงแต่เปิดให้คนชมเพียงบางส่วนเท่านั้นก็สร้างความตะลึงพรึงเพริดให้แก่ผู้เข้าชมโดยถ้วนหน้า ปัจจุบันอาคารแห่งนี้ใช้เป็นที่จัดประชุมนานาชาติเพียงบางส่วนเท่านั้น นับว่าเป็นอนุสาวรีย์ของอดีตผู้นำเซสโกผู้ที่ยังสร้างไม่ทันเสร็จเรียบร้อยดี ก็ต้องถูกจับตัวและถูกสังหารไปพร้อมๆ กับภรรยา

จากบูคาเรสต์ คณะของเราก็มุ่งหน้าไปยังบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบติดกับชายแดนประเทศยูเครนทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงบูคาเรสต์ สองข้างทางมีแต่ต้นไม้เขียวชอุ่ม บางต้นออกดอกสีขาวและสีม่วง ส่งกลิ่นหอมฉุยไปทั่ว บางช่วงก็เป็นที่ราบเชิงเขาขนาดใหญ่ปลูกต้นราพิตาที่ออกดอกเหลืองอร่ามไปทั่วทุ่ง

นอกจากรถของเราแล้วก็มักจะมีรถลากเทียมด้วยม้า บรรทุกหญ้า หรือ บรรทุกผู้คนเป็นพาหนะประจำท้องถิ่น วิ่งไปมาบนถนนอย่างสง่างาม ม้าเป็น สัตว์ที่เลี้ยงไว้หากินตามธรรมชาติและใช้งานแทบทุกชนิดในประเทศนี้ มีความ เป็นอยู่เสรีและสบายทัดเทียมกับคนเลี้ยง โดยมีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ มี อากาศและน้ำสะอาด จึงมีรูปร่างสวยงาม สะอาด ปราดเปรี้ยว และบางที่ เจ้าของก็ยังแต่งหูด้วยไหมพรมสีแดงและแต่งเครื่องบรรพทูลหลังให้สวยงาม อีกด้วย

เมืองตุลเซียปากทางสู่สามเหลี่ยมดานูบ

เราเดินทางมาถึงเมืองตุลเซีย (Tulcea) ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ปากทางเข้าสาม เหลี่ยมดานูบ แล้วเดินทางต่อไปจนถึงหมู่บ้านเล็ก ๆ ชื่อ ออซลีน่า (Ozolina) ลง เรือเล็ก ต่อไปขึ้นที่โรงแรมซึ่งเป็นเรือ 3 ลำลอยน้ำอยู่ในทะเลสาบแห่งหนึ่ง ไกลๆ ปากแม่น้ำดานูบ ระหว่างลำน้ำกออร์ก (Gheorgh) กับลำน้ำซูลีน่า (Sulina) ในแถบนี้มีคูคลองและทะเลสาบจำนวนมากนับไม่ถ้วน คณะของเราค้างคืนบน เรือลอยน้ำที่ชื่อ อะนาสเตเซีย (Anastesia) 2 คืน เพื่อจะได้ออกไปถ่ายทำบริเวณ สามเหลี่ยมดานูบมรดกโลกได้สะดวกตั้งแต่เช้ามืดจนถึงสี่ทุ่ม เพราะช่วงนี้เป็น ปลายฤดูใบไม้ผลิ พระอาทิตย์ขึ้นตั้งแต่ตี 4 ครึ่ง และตกดิน (ตกแม่น้ำ) ในเวลา ประมาณ 4 ทุ่ม แม้จะมีฝนตกอยู่ทุกวัน แต่หลังฝนตกก็มักจะมีแดดดี ฟ้าใสที่สุด เหมาะกับการถ่ายภาพอย่างมาก

วันนั้นฝนตกลงมาในช่วงบ่าย เป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง แต่หลังจาก นั้นแดดก็จ้า แต่อุณหภูมิประมาณ 18 องศาเซลเซียส ทำให้เราต้องแต่งตัวรัดกุม เพราะขณะนั่งเรือเร็วลำเล็กเปิดประทุนลมจะแรงมากและบางขณะก็มีฝนตกปรอยๆ

สวรรค์ของนักปักชีวิตยา

พวกเราต้องตกตะลึงเมื่อแล่นเรือเข้าไปตามลำคลองที่คดเคี้ยวและร่มรื่น จนถึงบึงใหญ่ หรือทะเลสาบกว้างขวางที่มีชื่อว่า อิชาร์ (Izar) และก็ได้พบบรรดา ผีเสื้อมากมายหลายชนิดนับแสนๆ ตัวบินว่อนไปทั่วหรือไม่กี่ล่องลอยกันอยู่ใน น้ำเต็มบริเวณบึงอันใสสะอาดและกว้างสุดสายตาแห่งนี้

ไม่น่าประหลาดเลยที่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบแห่งนี้ได้ชื่อว่าเป็นสวรรค์ของนักตกปลาในฤดูหนาวจากทั่วยุโรป และเป็นสวรรค์ชั้นสุดยอด ของนักดูนกในฤดูใบไม้ผลิจากทั่วโลกด้วย

ทุกๆ ปีในฤดูใบไม้ผลิ จะมีผีเสื้อนับพันๆ ตัว ซึ่งเป็นนกพันธุ์ต่างๆ มาก กว่า 300 สายพันธุ์ บินโยกย้ายถิ่นมาจากมองโกเลีย ไซบีเรีย อินเดีย แอฟริกา และจีน มาพักพิง ทำรัง และวางไข่เผยแพร่พันธุ์กันที่บริเวณปากแม่น้ำดานูบ ซึ่งมีปลาอุดมสมบูรณ์แห่งนี้ และแม้ในฤดูหนาวก็ยังมียกฤดูหนาว โดยเฉพาะ ห่านน้ำออกแดงอพยพมาอยู่ที่นี่จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรห่านน้ำ ออกแดงทั้งหมดทั่วโลก และยังมีเป็ดหางยาว หงส์ขาว และนกกระสาอีกหลายฝูง พากันมาอยู่เป็นจำนวนมากในฤดูหนาวด้วย

ช่วงเวลาที่เป็นสุดยอดของฤดูคูนกที่นี่ เริ่มตั้งแต่อากาศอบอุ่นขึ้นในกลางเดือนเมษายนถึงกลางเดือนพฤษภาคม และในช่วงฤดูใบไม้ร่วงตอนปลายเดือนตุลาคมไปจนถึงฤดูหนาว จะมีทั้งนักคูนกและนักตกปลานิยมมาเที่ยวที่นี่มาก แต่ปัจจุบันได้มีกฎหมายห้ามตกปลาอย่างเด็ดขาดในบริเวณปากแม่น้ำดานูบ ชาวบ้านที่เป็นชาวประมงต้องออกไปตกปลาที่แม่น้ำใกล้เคียง

แม่น้ำดานูบเป็นแม่น้ำที่ยาวเป็นที่สองในยุโรป (ยาวที่สุด คือ แม่น้ำวอลก้า) มีความยาว 2,850 กิโลเมตร และไหลจากเทือกเขาแอลป์พอเรสต์ ในประเทศเยอรมนี ผ่านประเทศต่างๆ 9 ประเทศ จนมาลงทะเลดำ โดยเปลี่ยนชื่อเรียกกันไปตามสำเนียงของภาษาของแต่ละประเทศ

แม่น้ำดานูบมีชื่อเสียงในด้านความสวยงาม สงบ และสง่าจนได้มีผู้ประพันธ์เพลง และศิลปินเขียนภาพวาดอมตะไว้ โดยเฉพาะมีดนตรีวอลทซ์ที่มีชื่อว่า บลูดานูบ (เขียนเมื่อ ค.ศ. 1867) อันมีความไพเราะอย่างยิ่ง ประพันธ์โดย โจฮันน์ สเตร้าซ์ ซึ่งได้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่ยั่งยืนของราชสำนักเวียนนาในอดีตกาล

แม่น้ำดานูบเป็นแม่น้ำที่กว้างใหญ่ มีลำน้ำย่อยหรือคลองแควอีกมากกว่า 300 คลอง ซึ่งรับน้ำจากเทือกเขาแอลป์และเทือกเขาอื่นๆ ในยุโรป ทำให้มีปริมาณน้ำที่ใสสะอาดอุดมสมบูรณ์ ใช้เป็นแหล่งน้ำดื่มมาช้านานในยุโรป ปัจจุบันมีแต่ในปากแม่น้ำดานูบเท่านั้นที่น้ำสะอาดจนใช้ดื่มกันได้ ในจำนวนนี้ 30 แคว เป็นลำน้ำขนาดใหญ่ที่ล่องเรือไปมาได้

น้ำ นก และหญ้าปล้อง

บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำดานูบ ซึ่งแม่น้ำแยกตัวออกมาเป็นสามสายนั้นมีปริมาณน้ำมากถึง 63 เพอร์เซ็นต์ของปริมาณน้ำในแม่น้ำดานูบที่ไหลตลอดสาย และเต็มไปด้วยทะเลสาบ หนอง บึง และคูคลอง ขนาดใหญ่ย่อยอยู่เต็มไปทั่วบริเวณ สองฝั่งแม่น้ำและคูคลองมีป่าอิกพันธุ์ต่างๆ ขึ้นอยู่เขียวชอุ่ม และใกล้ๆพื้นที่ชุ่มน้ำก็จะเต็มไปด้วยต้นหลิว (willows) นานาชนิดที่พลิ้วไหวกิ่งก้านและช่อใบเป็นเงางามในลำน้ำตลอดสองฝั่ง นอกจากนี้จะมีหญ้าปล้อง (reeds) ชนิดต่างๆ แล้ว หญ้าประเภทที่นำไปใช้ทำกระดาษและทอผ้าได้ขึ้นอยู่เต็มไปหมด หญ้าเหล่านี้มีรากชุ่มน้ำที่ขึ้นมาจากโคลนตมและไปไม่แห้งลอยเกาะกันเป็นแพเป็นกลุ่มๆ เหมือนเกาะเล็กๆ ที่ลอยน้ำอยู่ เป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำชนิดต่างๆ

และบางทีก็เป็นที่พักอาศัยทำรังของเหล่านกนานาชนิดด้วย

ในบึงขนาดใหญ่มีนกที่เป็นดาราเด่น ได้แก่ นกกระทุง (pelican) มีอยู่หลายพันธุ์และอยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่ โดยเฉพาะนกกระทุงที่หายาก 2 พันธุ์ คือ White Pelicans หรือนกกระทุงขาว ซึ่งจะมาชุมนุมที่นี่ปีละ 2,500 คู่ ทั้งนกกระทุงดามาเซียน (Damatian Pelicans) ประมาณ 150 คู่ นกกระทุงเหล่านี้มีขนาดใหญ่มากเวลาเกาะนิ่งๆ มีสีขาวสวยงามน่าชม นอกจากนี้ยังมีนกกาน้ำใหญ่ (Cormorant Phalacrocorax Carbo Sinensis) อีกประมาณ 3,000 คู่ กาน้ำเล็ก หรือ pigmy cormorant อีก 2,500 คู่ ซึ่งเป็นนกหายากในยุโรป และที่นี่มีนกประเภทนี้อยู่มากกว่าทุกๆ แห่งในโลก นกอื่นๆ ที่ชุกชุมก็ได้แก่ นกกระสากลางคืน หรือ Night Herous มีประมาณ 2,100 คู่ กับนกกระสาอื่นๆ อีกจำนวนเท่าๆ กัน นอกจากนี้ยังมีห่านหน้าขาวกับห่านคอแดง ซึ่งห่านคอแดงเป็นนกที่หายาก และถูกคุกคามมากทั่วโลก และก็ยังมียานาก (otter) อยู่อีกด้วย

ปากแม่น้ำดานูบนี้มีตมหญ้าปล้องน้ำขนาดใหญ่อยู่จำนวนมาก ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่บนที่ดินที่เกิดใหม่จากซากพืชที่ตายแล้วลอยน้ำอยู่ นานๆ เข้าก็กลายเป็นเกาะนับว่าเป็นป่าหญ้าปล้องที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในยุโรป หญ้าปล้องเหล่านี้ใช้ประโยชน์ในการทำหลังคาแบบเดียวกับหลังคาจากในบ้านเรา หรือไม้ที่ใช้เลี้ยงม้า เลี้ยงสัตว์ ทำไม้กวาด หรือทำเครื่องใช้อื่นๆ

หมู่บ้านปล่องจำนวนมากเหล่านี้ยังช่วยกรองฝุ่นละอองและซากพืชที่ตายแล้วในน้ำ ทำให้น้ำใสสะอาดจนสามารถใช้ดื่มกันได้

วิถีชาวบ้านกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณปากแม่น้ำดานูบเป็นชุมชนโบราณที่ทำการประมง และทำเกษตรมาหลายชั่วคน มีประชากรอยู่ทั้งสิ้น 15,000 คน ตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นหมู่บ้าน เป็นหย่อมๆ มีการทำการเกษตร การประมง เลี้ยงม้า และเลี้ยงวัวไว้ใช้งาน ฯลฯ คนเหล่านี้มีหลายเชื้อชาติ และพูดกันหลายภาษา ทำให้บริเวณปากแม่น้ำดานูบเป็นแหล่งที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ตลอดจนภาษา และศาสนาด้วย เนื่องจากเป็นบริเวณชายแดนติดต่อกับประเทศโรมาเนียและประเทศยูเครน และยังมีมรดกร่วมกับประเทศในอนุภูมิภาค

ทะเลดำอีกด้วย อย่างไรก็ตามประชากรเหล่านี้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกัน คือ ทำมาหากินอยู่บนความอุดมสมบูรณ์ของปากแม่น้ำดานูบ และรู้จักอนุรักษ์ปากแม่น้ำไว้ให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนมาตั้งแต่โบราณด้วย

ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวในเชิงนิเวศวิทยา เดินทางมาท่องเที่ยวในปากแม่น้ำดานูบกันมากขึ้นถึงปีละ 1 แสนคน ทำให้นักอนุรักษ์ทั่วโลกมีความห่วงใยในอนาคตของมรดกโลกที่สำคัญยิ่งแห่งนี้ ข้อเสนอแนะที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งคือ รัฐบาลโรมาเนียเคยส่งเสริมการเกษตรขนาดใหญ่ในบริเวณพื้นที่แถบนี้ ทำให้มีการใช้ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยจำนวนมาก อันอาจส่งผลด้านมลพิษแก่มรดกโลกปากแม่น้ำดานูบในระยะยาวด้วย ✕

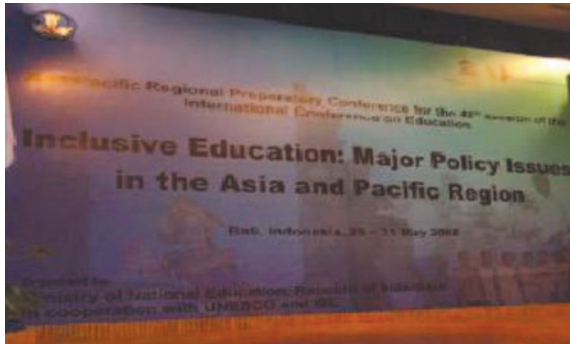
[ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

www.ddbra.ro และ whc.unesco.org (Danube Delta)]

*ข้อมูลทั่วไป

ประเทศโรมาเนียตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของยุโรป บนคาบสมุทรบอลข่าน ด้านเหนือและตะวันตกติดกับมอลโดวาและยูเครน ด้านตะวันตกเฉียงเหนือติดกับฮังการี ด้านใต้ติดกับบัลแกเรีย ด้านตะวันตกเฉียงใต้ติดกับเซอร์เบีย ด้านตะวันออกเฉียงใต้ติดกับทะเลดำ **มีพื้นที่** 237,500 ตารางกิโลเมตร (ราว 1 ใน 2 ของประเทศไทย) **เมืองหลวงคือ** กรุงบูคาเรสต์ **มีประชากร** 21.6 ล้านคน ประกอบด้วยโรมาเนีย (ร้อยละ 89.5) ฮังการี (ร้อยละ 6.6) โรมา (ร้อยละ 2.5) เยอรมัน (ร้อยละ 0.3) ยูเครน (ร้อยละ 0.3) **ภาษาราชการที่ใช้คือ** โรมาเนียน นับถือศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ (ร้อยละ 86.8) โปรเตสแตนท์ (ร้อยละ 7.5) นิกายโรมันคาทอลิก (ร้อยละ 4.7) และอื่นๆ (ร้อยละ 1) **ระบอบการปกครอง** คือ ระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ โดยเป็นระบบสภาคู่ประกอบด้วย วุฒิสภาจำนวน 143 คน และสภาผู้แทนราษฎร 343 คน มีประธานาธิบดีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นประมุข มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล

* กองยุโรป 3 กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ

การประชุมระดับภูมิภาคเพื่อเตรียมการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษา ครั้งที่ 48

นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ นำคณะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมการประชุมระดับภูมิภาคเพื่อเตรียมการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษาครั้งที่ 48 (Asia and Pacific Regional Preparatory Conference for the 48th Session of the International Conference of Education : Inclusive Education : Major Policy Issue in the Asia and Pacific Region Education) ระหว่างวันที่ 29-31 พฤษภาคม 2551 ณ เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 160 คน จาก 23 ประเทศ ประกอบด้วย รัฐมนตรีผู้บริหารระดับสูง (policy-makers) นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการฝึกอบรมครู ผู้แทนจากองค์กรระหว่างประเทศ และ NGOs การประชุมครั้งนี้ให้ความสำคัญกับเรื่อง “Inclusive Education” ซึ่งผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นทั้งในเวทีใหญ่และกลุ่มย่อย โดยมีประเด็นอภิปรายในการประชุมกลุ่มย่อย 7 ประเด็น คือ **กลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Children with disability)** **กลุ่มเด็กที่ได้รับผลกระทบจาก HIV/AIDS** **ชนกลุ่มน้อย (กลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา และศาสนา) (Minorities)** **กลุ่มเด็กที่พ่อแม่ย้ายถิ่นหรืออพยพ (Migrant children)** **กลุ่มเด็กอพยพ/หนีภัยสงคราม (Refugee children)** แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ เด็กในศูนย์อพยพ และเด็กที่เรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนปกติ **การอยู่ร่วมกันในสังคม (Social Inclusion)** และ **ความเสมอภาคระหว่างชายหญิง (Gender)** ทั้งนี้ คณะผู้แทนไทยได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของกรดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย โดยเฉพาะการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสประเภทต่างๆ การพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษในขอบเขตทั่วประเทศเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของครูและชุมชนเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อคนพิการและเด็กด้อยโอกาส การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงตามโครงการพระราชดำริ โครงการเหล่านี้ล้วนเกิดจากความร่วมมือของหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน และที่สำคัญยิ่งคือ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอบทบาทของสื่อมวลชนไทยในการสร้างความตระหนักรู้ให้การศึกษาแก่สาธารณชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เพศศึกษา ตลอดจนการป้องกันและการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS เป็นต้น ✖

การประชุมหารือทวิภาคีกับต่างประเทศ

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 1 ที่กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในโอกาสเดียวกันนี้ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้ประชุมหารือระดับทวิภาคีกับประเทศญี่ปุ่นและจีน โดยในวันที่ 5 พฤษภาคม 2551 ระหว่างเวลา 11.30 - 12.15 น. ได้พบปะกับ Mr. Kisaburo Tokai รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาวัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี ประเทศญี่ปุ่น และได้หารือเกี่ยวกับความร่วมมือในการส่งเสริมนักเรียนไทยไปศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่น รวมถึงการสนับสนุนโรงเรียนนานาชาติของญี่ปุ่นที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย นโยบายของไทยในการส่งเสริมการเรียนภาษาที่ 2 และภาษาที่ 3 ทั้งในระดับโรงเรียน - มหาวิทยาลัย ทั้งในเมืองและต่างจังหวัด และทางฝ่ายไทยขอให้ทางญี่ปุ่นสนับสนุนการพัฒนา ด้านอาชีวศึกษาด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียนไทยได้มีโอกาสไปฝึกงานในบริษัทญี่ปุ่นทั้งที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ ไทยได้ตอบรับที่จะสนับสนุนประเทศญี่ปุ่นในการสมัครเป็นเจ้าภาพงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 23 ในปี 2015 พร้อมกันนี้ได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาฯ ของญี่ปุ่นเยือนประเทศไทยในโอกาสต่อไป

ในวันเดียวกัน ระหว่างเวลา 14.30 - 15.00 น. รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยประชุมหารือทวิภาคีกับ Mr.Zhang Xinsheng รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยได้หารือกันถึงความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านการศึกษาที่หลากหลายด้านของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ฝ่ายไทยได้ขอบคุณกระทรวงศึกษาธิการจีนในการจัดส่งครูอาสาสมัครมาสอนภาษาจีนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้ขอให้ทางจีนพิจารณารับรองมาตรฐานและคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาของไทยทั้งรัฐและเอกชน จำนวน 165 แห่ง ซึ่งปัจจุบันจีนได้รับรองไป 12 แห่ง รวมถึงการสนับสนุนการเรียนการสอน และการอบรมด้านอาชีวศึกษาระหว่างสองประเทศ โดยอาจจะมีการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา ร่วมกัน ทางฝ่ายจีนรับพิจารณาเรื่องรับรองสถาบันอุดมศึกษา ส่วนการจัดส่งครูอาสาสมัคร จีนได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นลำดับที่หนึ่งและยินดีให้การสนับสนุนต่อไป นอกจากนี้ ยังได้กล่าวแสดงความยินดีในการที่จะมีการลงนามข้อตกลงด้านการศึกษาระหว่างประเทศทั้งสองซึ่งจะเกิดขึ้นในช่วงการเยือนประเทศจีนของนายกรัฐมนตรีของไทย พร้อมกันนี้ ได้เชิญรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยเข้าร่วมกิจกรรมในงาน ASEAN - China Education Week ซึ่งจะจัดขึ้นที่เมืองกู่โจว ในเดือนกรกฎาคม 2551 นี้ด้วย ✖

**รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย
ในฐานะประธานสภาซีเมค เข้าเยี่ยมชมวาระรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซีย**

วันที่ 16 มิถุนายน 2551 เวลา 14.30 น. H.E. Dato' Seri Hishammuddin Tun Hussein รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซีย ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงของมาเลเซียได้เข้าเยี่ยมชมวาระ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ณ ห้องรับรองสี่เหลี่ยม ทำเนียบรัฐบาล โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย และประธานสภาซีเมค ได้กล่าวขอบคุณรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทย ที่ให้การต้อนรับในการเดินทางมาเยือนในครั้งนี้ พร้อมทั้งแสดงความชื่นชมในความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในการพัฒนาทางการศึกษาของสองประเทศ นอกจากนี้ยังกล่าวชื่นชมประเทศไทยที่ส่งเสริมเรื่องค่านิยมศึกษาในสถานศึกษา การอบรมเยาวชนให้เคารพผู้ใหญ่ การเคารพสิทธิ และรักษาวินัยธรรมอันดีงามของชาติไว้ พร้อมทั้งกล่าวถึงการทำงานภายใต้กรอบงานความร่วมมือขององค์การซีมีโอว่า ได้ร่วมมือกับยูเนสโก ยูนิเซฟ และอาเซียน เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้กล่าวถึงมิตรภาพและความเป็นเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดกันเป็นเวลายาวนาน พร้อมทั้งแสดงความชื่นชมประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางการศึกษาของประเทศมาเลเซีย โดยมีความ

สนใจที่จะนำคณะผู้บริหารและผู้นำทางศาสนาไปศึกษาดูงานและเรียนรู้ด้านอิสลามศึกษา และด้านการเรียนการสอนโดยใช้ ICT ในสถานศึกษาของประเทศมาเลเซีย ซึ่งไทยให้ความสนใจในการแก้ปัญหาในเรื่องอิสลามศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการพัฒนาการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ทั้งนี้ ทางมาเลเซียมีความยินดีที่จะให้ร่วมมือในการอบรมครูสอนศาสนาด้าน ICT แก่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเช่นทุกปีที่ผ่านมา สำหรับปัญหาที่สองประเทศประสบเช่นเดียวกัน ได้แก่ การขาดแคลนครูผู้สอน โดยประเทศไทยมีปัญหาเรื่องการสอนภาษาอังกฤษเนื่องจากไม่ใช่ภาษาราชการของประเทศ ในขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซียได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า รัฐบาลมาเลเซียมีนโยบายให้ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ประเทศมาเลเซียได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยฝึกหัดครูเฉพาะทาง และมีการจัดส่งคณะผู้บริหารระดับสูงไปศึกษาดูงานที่ประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ส่วนประเทศบรูไนก็มีการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษที่ดี โดยเป็นการพัฒนาภาษาประจำชาติและภาษาอังกฤษควบคู่กันไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ในท้ายสุดของการหารือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซียได้กล่าวเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยให้เดินทางไปเยือนมาเลเซียอย่างเป็นทางการต่อไป ๕

โครงการค่ายคุณธรรมด้วยหลักธรรมพุทธทาส

“ค่ายศิลปะ: ART FOR ALL : สะพานสู่สันติภาพ”

โครงการค่ายคุณธรรมด้วยหลักธรรมพุทธทาส หรือ ค่ายศิลปะ Art for All : สะพานสู่สันติภาพ เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และศูนย์ศิลปะเพื่อมวลมนุษย (Art for All) โดยการสนับสนุนของกระทรวงวัฒนธรรม และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12 - 15 มิถุนายน 2551 ที่สวนโมกขพลาราม และเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่องจากปี 2550 เพื่อเฉลิมฉลองโอกาสครบรอบ 100 ปีชาตกาลของท่านพุทธทาส โดยมุ่งหวังให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้หลักธรรมของพุทธทาส ฝึกขุดลอกแทรกกับการใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการกล่อมเกลาจิตใจให้มีคุณธรรม จริยธรรม และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ร่วมกันของคนที่มีความต่างไม่ว่าจะทางด้านร่างกายและสติปัญญา กิจกรรมค่ายคุณธรรมในครั้งนี้มีเยาวชน - ครู จากจังหวัดในภาคใต้และอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 280 คน ประกอบด้วย เยาวชนที่พิการทางสายตา หู ร่างกายและปัญญา 87 คน เยาวชนปกติ 110 คน อาสาสมัคร 48 คน และครู 35 คน โดยพิธีเปิดอย่างเป็นทางการมีขึ้นในวันศุกร์ที่ 13 มิถุนายน 2551 เวลา 14.00 น. ณ เขื่อนรัชชประภา โดยผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ นายอุทิศ ภูมิชัย ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุราษฎร์ธานี เขต 1 และนายบัณฑิตย์ จินดารัตน์ ผู้อำนวยการเขื่อนรัชชประภา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นผู้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมโครงการ ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะหัวหน้าโครงการศูนย์ศิลปะเพื่อมวลมนุษย กล่าวรายงาน และนายวินัย บัวประดิษฐ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็น

ผู้กล่าวเปิดโครงการ กิจกรรมในค่ายประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ ศิลปะและคุณธรรม สำหรับเยาวชนและสำหรับครูอาจารย์ โดยเยาวชนจะสลับเข้าศึกษาเรียนรู้ในฐานทั้งหมดและร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ อย่างสนุกสนาน ได้แก่ **กิจกรรมเรียนรู้คุณธรรมสืบสานปณิธานพุทธทาส** ณ สวนโมกขพลาราม จำนวน 1 วัน และ**กิจกรรมด้านศิลปะ** ณ เขื่อนรัชชประภา ประกอบด้วยกิจกรรม **ค่ายศิลปะสำหรับเยาวชน** โดยจัดแบ่งเป็นฐานกิจกรรมที่ใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือกล่อมเกลาจิตใจรวม 12 ฐาน เช่น การทำเทียน การวาดภาพด้วยปาก สีน้ำ ก่อร่าง-สร้างสันติสุข สื่อผสม ดุริยางคศิลป์ วรรณศิลป์ นอกจากนี้ ยังมี **กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนสำหรับครู** ซึ่งจัดให้ครูที่เข้าร่วมโครงการหมุนเวียนเข้าไปศึกษาเรียนรู้ และรับการถ่ายทอดเทคนิคการเรียนการสอนวิธีการทำกิจกรรมร่วมกับวิทยากรและคณะทำงานในแต่ละฐานกิจกรรม ส่วนพิธีปิดโครงการมีขึ้นในวันที่ 15 มิถุนายน 2551 เวลา 13.30 น. ณ เขื่อนรัชชประภา โดยมีนายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานและกล่าวปิดโครงการ ทั้งนี้ เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวได้มีโอกาสเรียนรู้อาชีพสร้างงานศิลปะและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น มีความประทับใจที่มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในครั้งนี้เป็นอย่างมาก รวมถึงเยาวชนปกติและอาสาสมัครที่คอยช่วยเหลือเยาวชนผู้พิการอย่างเต็มใจและเสียสละ จึงนับได้ว่ากิจกรรมค่ายพุทธทาส สามารถปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขต่อไป ✪

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูล และความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับใช้ในการสืบค้นอ้างอิง ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในอนาคต

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม-มีนาคม, เมษายน-มิถุนายน, กรกฎาคม-กันยายน และตุลาคม-ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นายไพศาล วิศาลภรณ์
ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้จัดการ

นางยุวดี ภูริโกโคย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์
นางยุวดี ภูริโกโคย
นายสมทรง งามวงษ์
นางชนิษฐา ห่านิรัตติชัย
Ms.Elizabeth Saul
นางสาวปนัดดา งามสมพล
นางสาวจิรพันธ์ คุ้มพงษ์พันธ์

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2628 5646-9, โทรสาร 0 2281 0953
www.bic.moe.go.th

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

Permanent Secretary, Ministry of Education
Deputy Permanent Secretary for Education (Foreign Affairs)

Editor

Paisal Wisalaporn
Director, Bureau of International Cooperation

Manager

Yuwadee Phooriphokhai

Assistant Editors

Duriya Amatavivat
Yuwadee Phooriphokhai
Somsong Ngamwong
Kanittha Hanirattisai
Elizabeth Saul
Panadda Ngamsompon
Jeeranan Kumpongpan

Office

Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, Ratchadamnoen Nok Avenue, Bangkok 10300, Thailand.
Tel. 0 2628 5646-9, Fax 0 2281 0953
www.bic.moe.go.th

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ลาดพร้าว

บุคคลหรือองค์กรใดต้องการนำข้อเขียน หรือบทความที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ไปตีพิมพ์อ้างอิง หรือประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์อื่น ขอความกรุณาแจ้งสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ทราบเป็นการล่วงหน้า และขอให้ระบุชื่อผู้เขียนหรือชื่อวารสารในการอ้างอิงด้วย

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization
Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture

World Book and Copyright Day

Journée mondiale du livre et du droit d'auteur

April 23rd, 2008, 23 avril

Illustration by Andrea Petrik-Hustanovic, courtesy of Kasper Promet Publishing, Zagreb

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

www.bic.moe.go.th